

Bernátek, Martin

Výběrový soupis článků o Pražském lingvistickém kroužku v německojazyčném tisku v meziválečném Československu

Theatralia. 2016, vol. 19, iss. 1, Supplementum, pp. 35-86

ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/TY2016-S-2>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/135189>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Výběrový soupis článků o Pražském lingvistickém kroužku v německojazyčném tisku v meziválečném Československu

Martin Bernátek

Tento soupis obsahuje bibliografické zápisy a anotace článků, které se týkají Pražského lingvistického kroužku (PLK nebo Kroužek). Základ rozsahem a významem největší bibliografie *Prager Presse* (PP) vznikl rešerší ročníků 6 až 18 (1926–1938) a jejím porovnáním s výstřížky obsaženými v Kronice¹ Kroužku, s publikací *Pražský lingvistický kroužek v dokumentech* (ČERMÁK, POETA a ČERMÁK 2012) a soupisy prací členů PLK (BUBENÍKOVÁ a VACHALOVSKÁ 1995; Frank Wollman 2012; HERRMANN 2015: 370–384; KARCEVSKIJ 2000: 339–341; MACEK 1978: 643–683; MACHEK 2011: 2140–2181; NOSEK 1955: 105–113; Petr Bogatyrev 2012; Roman Jakobson 2012; *Soupis vědecké a kritické činnosti Arne Nováka*, 1940; VYKYPĚL 2012: 77–82, 2013: 15–22) a redaktora *PP* Antonína Stanislava Mágra (LANGEROVÁ, GURIAN a HEKTER 1937: 39–56). Údaje v Kronice ovšem nebyly vždy přesné a soupisy úplné. Do bibliografie zahrnuji články, ve kterých je výslovně uveden „Pražský lingvistický kroužek“, jeho publikace a dále články, v nichž se vyskytují pojmenování „Pražská škola“ nebo „Pražská lingvistická škola“ (psáno s velkým p), případně „Mezinárodní fonologická asociace“.

Tento soupis doplňuji výběrem zpráv o publikacích, přednáškách a univerzitním působení členů PLK, dále o recenzích a člancích členů PLK, o významných lingvistech a výjimečně zprávami o I. sjezdu slovanských filosofů, filologů a historiků v Praze 1929. Doufám, že tím představím rozsáhlost recepce i vlastní publikační činnosti členů Kroužku, která přesahovala oblast lingvistiky.

Přehled článků o PLK v odborných časopisech *Slavische Rundschau*, *Germanoslavica* a *Prager Rundschau* jsem připravil podle stejných zásad výběru jako u hlavní části bibliografie *Prager Presse*. Pro větší přehled o šíři publikační činnosti členů PLK jsem se rozhodl pojímat toto členství anachronicky a jednotlivé autory nebo v článku zmíněné osoby považují za členy Kroužku, i když v době publikování článku ještě fakticky členy nebyli.

1 *Archiv Akademie věd ČR*, fond Pražský lingvistický kroužek, inv. č. 26, kapitola VI. Knihovna, archiv.

Informace o dalších jazykovědných a filologických člancích členů PLK v těchto a jiných časopisech lze získat z *Bibliografie československých prací lingvistických a filologických* za roky 1929–1935, které v letech 1931–1938 vydávala Česká akademie věd a umění, nebo ze soupisů jejich prací, které uvádím v bibliografii.

Samotný název PLK v člancích kolísá – včetně psaní velkých písmen – mezi německým Prager Linguistische Vereinigung, Prager sprachwissenschaftliche Vereinigung (zpočátku) nebo Prager Linguistischer Zirkel a českým Pražský linguistický kroužek, Pražský Linguistický Kroužek, výjimečně pak Prager Linguistický Kroužek nebo zjevně chybně Pražský literární kroužek.

Podrobnost anotací, zejména u článků shrnujících přednášky PLK, se odvíjí od míry již dostupných informací, například publikování celého textu či jeho shrnutí, hlavně ve *Slově a slovesnosti (SaS)* a reprodukováných v publikaci *Pražský lingvistický kroužek v dokumentech*. Bibliografie *Slavische Rundschau (SR)*, *Germanoslavica (G)* a *Prager Rundschau (PR)* jsou daleko skromnější a listováním těmito časopisy lze získat názornou představu spíše o rozsáhlé recenzní aktivitě členů PLK, kteří se profilovali jako germanisté nebo slavisté, než o pozornosti věnované aktivitám Kroužku. Existuje také soupis článků otištěných v *Slavische Rundschau*, doplněný tematickým a jmenným rejstříkem, který je dostupný například ve Slovanské knihovně Národní knihovny České republiky (*Slavische Rundschau. Bd. 1–12: Gesenthaltsverzeichnis*). Některé články např. Petra Bogatyreva (BOGATYREV 1971), Otokara Fischera (FISCHER 1947, 2014), Vojtěcha Jiráta, Viléma Mathesia (MATHESIUS 1982) jsou dostupné česky ve výběrech z jejich prací.

V zápisu jmen v bibliografickém údaji respektuji dobovou německou variantu (Trubetzkoj, Čyževs'kyj, Paul Eisner, Alfred Bem), v ostatních případech uvádím počestěnou variantu (Trubeckoj, Čyževskij, Pavel Eisner, Alfréd Bém). Dodržuji dobovou, méně obvyklou variantu německého přívlastku českisch, resp. čechoslovakisch, která byla používána hlavně ve *Slavische Rundschau*. V hranatých závorkách doplňuji nezbytný kontext daného článku a dle míry dohledatelnosti také informace o českých překladech.

Bibliografie

- BOGATYREV, Petr. 1971. In Jaroslav Kolár (ed.). *Souvislosti tvorby* [Context of Creations]. Praha: Odeon, 1971.
- BUBENÍKOVÁ, Miluša a Lenka VACHALOVSKÁ (edd.). 1995. *Alfréd Ljudvigovič Bém (1886–1945?): Bibliografie* [Alfréd Ljudvigovič Bém (1886–1945?): Bibliografie]. Praha: Národní knihovna České republiky, 1995.
- ČERMÁK, Petr, Claudio POETA a Jan ČERMÁK. 2012. *Pražský lingvistický kroužek v dokumentech* [Prague Linguistic Circle in Documents]. Praha: Academia, 2012.
- FISCHER, Otokar. 1947. *Slovo o kritice* [A Word on the Literary Criticism]. Josef Brambora (red.). Praha: Václav Petr, 1947.
- FISCHER, Otokar. 2014. *Literární studie a stati I* [Studies and Essays on Literature]. Josef Čermák (red.), ve strojopisu k vydání připravil Emanuel Macek. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2014.
- Frank Wollman. 2012. In *Ioannes Amos Comenius* [online]. Praha: 18. 2. 2012. [Citováno dne 5. 8. 2015]. Dostupné online na <<http://comenius-bibl.wz.cz/>>.
- HERRMANN, Konrad. 2015. *Leopold Silberstein: Slawist und Philosoph*. Berlin: be.bra, 2015.
- KARCEVSKIJ, Sergej. Iosifovič. 2000. *Iz lingvističeskogo nasledija*. I. I. Fužeron (ed.). Moskva: Jazyki russkoj kul'tury, 2000.
- LANGEROVÁ, J., J. G. GURIAN a Maxim HEKTER. 1937. Verzeichnis der Wichtigsten Artikel von A. St. Mágr in der „Prager Presse“, „Prager Rundschau“ und „Slavische Rundschau“ 1921–1937. In *A. St. Mágroví k padesátým narozeninám 6. dubna 1937* [In Honour of A. St. Mágr's 50th Jubilee, 6 Apr. 1937]. Praha: Kruh přátel v Praze, 1937.
- MACEK, Emanuel. 1978. Soupis díla Vojtěcha Jirátá [List of Works by Vojtěch Jiráta] In Vojtěch Jiráta. *Portréty a studie* [Portraits and Essays]. Red. Josef Čermák. Praha: Odeon, 1978: 643–683.
- MACHEK, Václav. 2011. *Sebrané spisy* [Collected Works]. Ivona Janyšková a kol. (red.). Sv. 2. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2011.
- MATHESIUS, Vilém. 1982. *Jazyk, kultura a slovesnost* [Language, Culture, and Literature]. Emanuel Machek (red.). Praha: Odeon, 1982.
- NOSEK, Jiří. 1955. Soupis prací univ. Profesora PhDr. Bohumila Trnky [List of Works by Professor Bohumil Trnka]. *Časopis pro moderní filologii* [Journal of Modern Philology] XXXVII (květen 1955): 2–3: 105–113.
- Petr Bogatyrev. 2012. In *Ioannes Amos Comenius* [online]. Praha: 18. 2. 2012 [Citováno dne 5. 8. 2015]. Dostupné online na <<http://comenius-bibl.wz.cz/>>.
- Roman Jakobson. 2012. In *Ioannes Amos Comenius* [online]. Praha: 18. 2. 2012 [Citováno dne 5. 8. 2015]. Dostupné online na <<http://comenius-bibl.wz.cz/>>.
- Slavische Rundschau*. Bd. 1–12: *Gesamtinhaltsverzeichnis*. 1964. K. Günther (Bearbeiter), I. Richter (Ausführung). Berlin: Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Institut für Slawistik, Sprachliche Abteilung, 1964, rkp.
- Soupis vědecké a kritické činnosti Arne Nováka*. Praha: Pražský linguistický kroužek, 1940.
- VYKYPĚL, Bohumil (ed.). 2012. *Vilém Mathesius: Contribution to his life and work*. Travaux linguistiques de Brno 8. München: LINCOM, 2012.

VYKYPĚL, Bohumil (ed.). 2013. *Bohuslav Havránek: Contribution to his life and work*. Travaux linguistiques de Brno 10. München: LINCOM, 2013.

Prager Presse

Ročník 9 (1929)

Moderne Sprachwissenschaft und Slavistik: Diskussionsthesen für den Kongreß der slavischen Philologen in Prag. *PP* 9 (1. 10. 1929): 267: 8.

Zpráva o razantním vystoupení PLK v lingvistické sekci sjezdu slovanských filologů a stručné představení přednesených devíti tezí. Poznámky k tezím zaslali Alexander Belić, Štěpán Michaljovič Kuľbakin a Stefan Mladenov. PLK je popsán jako „volné pracovní sdružení, které si dalo za úkol následovat výsledky nové jazykovědy, být aktivní ve svém dalším rozvoji a plodně přispívat k domácímu vědeckému dění [...]. Ve svých devíti tezích předložil bohatý materiál, k jehož prodebatování by bylo třeba samostatného menšího sjezdu.“² Autor vyslovuje obavu, že tyto zásadní myšlenky, prezentované v takto zhuštěné formě, nebude čas důkladně prodiskutovat tak, jak by si zasloužily. Upozorňuje na publikování tezí v prvním svazku *Travaux du Cercle linguistique de Prague* a na zveřejnění knihy *Remarques sur l'évolution phonologique du russe comparée à celle des autres langues slaves* Romana Jakobsona, která vyšla jako druhý svazek *Travaux*. Vedle lingvistické sekce měl kongres ještě sekci literárněhistorickou a pedagogicko-didaktickou.

Pädagogik und slavische Philologie. *PP* 9 (3. 10. 1929): 269: 6.

Shrnutí dění v pedagogicko-didaktické sekci pražského slavistického sjezdu (viz výše). Zmíněny také teze PLK.

[MÁGR, A. S.]. I. Kongreß der slavischen Philologen in Prag: Der letzte Verhandlungstag – Das Ergebnis – Sektionsarbeiten und letzte Plenarsitzung – Resolutionen – Festessen auf der Slavischen Insel. *PP* 9 (11. 10. 1929): 277: 4.

Zpráva o pražském slavistickém sjezdu (viz výše). Je představen obsah resolucí jednotlivých sekcí. Zmíněna krize lingvistiky a teoretické otázky, které byly obzvláště důrazně kladeny ruskými, polskými a mladými českými vědci, a dále metoda strukturálního popisu PLK. Roman Jakobson spolu s Pavlem Sakulinem v literárněhistorické sekci představil ruskou formalistickou školu. Jmenování jsou další (budoucí) členové PLK: O nových směrech v literární vědě v literárněhistorické sekci přednášel Otokar Fischer (viz níže), diskusí se v této sekci účastnil Jan Mukařovský, který mluvil o vztahu poetiky a literárních dějin, dále Lucien Tesnière, Arne Novák a Leopold Silberstein. Na práci v lingvistické sekci se podíleli Bohuslav Havránek, Nikolaj Trubeckoj a Sergej Karcevskij.

Ein „Ethnographischer Zirkel“. *SR* 2 (Januar 1930): 1: 71.

Zpráva o vzniku Etnografického kroužku. Cílem kroužku založeného podle vzoru PLK je rozvíjet moderní etnografické a etnologické metody a také pořádat diskuse a přednášky. Na prvním večeru byli vedle Bogatyreva Jakobson, Savickij, Schneeweis, Čyževskij, Gerhard Gesemann, Karel Plicka, Václav Fabián a Drahomíra Stránská. Bogatyrev představil program kroužku, projednány byly otázky hranic etnografie

2 „Der Zirkel, eine freie Arbeitsgemeinschaft, die es sich zur Aufgabe gemacht hat, die Ergebnisse der neuen Sprachwissenschaft zu verfolgen, aktiv an ihrer Weiterbildung zu arbeiten und sie für die einheimische wissenschaftliche Tätigkeit fruchtbar zu machen, legt in den neun ‚Thesen‘ eine solche Fülle von Material vor, daß eigentlich ein kleiner Spezialekongreß vonnöten wäre, um es durchzudebattieren.“

a etnologie, vztahy mezi etnografií, jazykovědou, geografii, dějinami a filosofií a také otázka vztahu tzv. vysokých a primitivních kultur. [Původně otištěno v *SR* 2 (Januar 1930): 1: 71].

Ročník 10 (1930)

KARCEVSKIJ, Sergej. Roman Jakobson... *PP* 10 (19. 3. 1930): 78: 8.

Positivní recenze Jakobsonovy publikace *Remarques sur l'évolution phonologique du russe comparée à celle des autres langues slaves* (1929), která vyšla jako 2. svazek *Travaux*.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Masaryk und die Sprache. *PP* 10 (27. 3. 1930): 86: 8.

Shrnutí veřejného zasedání (Vortragsitzung) PLK 25. 3. 1930, na kterém se uskutečnily dvě přednášky. Jakobson [„Jazykové problémy v Masarykově díle“] zdůraznil vztah konkrétní logiky T. G. Masaryka k současné jazykovědě. Masaryk je zde představen v opozici k mladogramatikům a k historismu. Jakobson zdůraznil, že Masarykem vytyčené úkoly moderní jazykovědy ještě zdaleka nebyly naplněny. Mukařovský [„Masaryk jako stylist“] se zaměřil na styl Masarykových vědeckých a politických textů. Materiál rozdělil na slovo a větnou výstavbu a ukázal Masarykův realismus přímo v jeho stylu: Jde o konkretizaci, zaměření na předmět výpovědi. [Texty přednášek v *Masaryk a řeč*. Praha: Čin, 1931].

MACHEK, Václav. Die Publikationen des Prager Linguistischen Zirkels. *PP* 10 (25. 5. 1930): 143: 10.

Zpráva o vydání *Mélanges linguistiques* (výbor prací ze sjezdu slovanských filologů) a představení jednotlivých příspěvků. PLK prezentován jako zástupce nového směru v jazykovědě, odlišného od starších „mladogramatiků“. [Přetištěno v MACHEK, Václav. *Sebrané spisy* (sv. 2.). Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2011].

Der Prager Linguistische Zirkel... *PP* 10 (14. 12. 1930): 342: 9.

Oznámení o pracovní konferenci na téma fonologie, její terminologie a fonologické transkripce, pořádané PLK na FF UK v Praze od 18. do 21. prosince 1930. Zpráva obsahuje přehled účastníků.

Kb. [BELIĆ, Aleksandar]. Wege zur Erneuerung der Sprachwissenschaft: Aus einem Gespräch mit Aleksandar Belić. *PP* 10 (21. 12. 1930): 349: 8.

Článek popularizuje moderní jazykovědu a propaguje PLK. Po představení Ferdinanda de Saussura jako zakladatele moderní lingvistiky následuje charakterizace de Saussurovské neolingvistické školy v protikladu k mladogramatikům. PLK je označen za nejvýznamnější vědeckou jazykovědnou společnost a střed celého tohoto nového lingvistického hnutí. Následuje uvedení jeho členů v čele s Trubeckým, obsahující například tyto charakteristiky: „Učitelem je Trubeckoj. Jeho kongeniálním žákem je Roman Jakobson.“³ Zmíněna je edice *Travaux* a příprava na společné vystoupení na ženevském II. Mezinárodním lingvistickém sjezdu.

MATHESIUS, Vilém. Die Internationale Phonologische Konferenz in Prag. 18.–21. Dezember 1930. *PP* 10 (31. 12. 1930): 357: 8.

Shrnutí Kroužkem organizované fonologické konference, jejího průběhu, programu i jejích závěrů. Zdůrazněna je „intenzivní koncentrace“ během setkání. Jedním z témat konference byla fonologie z filosofického

3 „Der Lehrer ist Trubeckoy. Sein kongenialer Schüler ist Roman Jakobson.“

a psychologického pohledu. Zmíněna je také příprava k účasti na lingvistickém sjezdu v Ženevě a založení Mezinárodní fonologické asociace (Internationale phonologische Arbeitsgemeinschaft).

Ročník 11 (1931)

Zur Sprachenfrage in der Podkarpatská Rus. *PP* 11 (12. 4. 1931): 100: 9.

Shrnutí zasedání (Sitzung) PLK 9. 4. 1931 [V *PLK v dokumentech* uvedeno datum 10. 4. 1931], na kterém se diskutovalo o jazykové otázce v Podkarpatské Rusi. Besedu zahájil Miloš Weingart přednáškou o historii, současnosti a zanedbanosti této otázky z lingvistického, kulturněhistorického i politického hlediska. Následující debaty se účastnili českoslovenští, ruští a ukrajinští lingvisté. Tato oblast je jazykově složitá, to mj. vede ke vzniku různých „jazykových monster“. Strukturálně lingvistická analýza je vhodným prostředkem pro osvětlení této otázky [poměru ruštiny a ukrajinštiny, resp. češtiny a jejich stabilizace a výuky v této oblasti] – na rozdíl od genetické metody. Problém je ale třeba pojmout celostně, protože jazyk je součástí kultury.

Von der Prager Linguistischen Vereinigung. *PP* 11 (28. 5. 1931): 143: 8.

Zpráva o schůzích PLK, na kterých se konaly přednášky Vasyla Simovyče (15. 5. 1931) [„Flexe adjektiv v ukrajinštině“] a Gojko Ružičić (22. 5. 1931) [„Pokus o měření melodie českých slov a vět“]. Ružičić představil svoji analýzu založenou na zvukovém filmu a nahrávkách. Ve zprávě je obzvláště zdůrazněn význam zvukového filmu pro fonetiku. Zvukový film poskytuje cenný materiál pro studium české prózy, verše a hlavně jejich rytmicko-melodické výstavby. Na rozdíl od dřívější instrumentální fonetiky poskytuje zvukový film daleko větší možnosti.

[MÁGR, A. S.]. Syntaktisches. *PP* 11 (31. 5. 1931): 146: 7.

Zpráva o vydání monografie Vladimíra Šmilauera *Poloha přívlastku v Kronice pražské Bartoše Písaře* (1930) a o 3. svazku *Travaux du Cercle linguistique de Prague* – publikace Bohumila Trnky *On the Syntax of the English Verb from Caxton to Dryden*. PLK je opět (viz výše) označován jako Prager Linguistische Vereinigung.

Die Prager phonologische Forschung. *PP* 11 (8. 7. 1931): 182: 5.

Oznámení o vydání 4. svazku *Travaux* – materiály z pražské I. Mezinárodní fonologické konference z prosince 1930 a shrnutí obsahu 1. svazku *Travaux* ze sjezdu slovanských filologů v Praze 1929. PLK označován jako Prager Sprachwissenschaftliche Vereinigung.

[MÁGR, A. S.]. Moderne Sprachwissenschaft. *PP* 11 (13. 8. 1931): 218: 7.

Recenze vydání 4. svazku *Travaux* – materiály z pražské I. Mezinárodní fonologické konference z prosince 1930. Mágr charakterizuje publikaci jako „malou encyklopedii fonologického bádání“, která je v podstatě přípravou na vystoupení na ženevském lingvistickém sjezdu. Vyzdvihuje také, že zde není studie, která by nepřinášela nový materiál, myšlenky a otázky a jejich řešení. V závěru je uveden obsah svazku.

Masaryk und die Sprache. *PP* 11 (19. 8. 1931): 223: 7.

Zpráva o vydání přednášek Mukařovského a Jakobsona v PLK (25. 3. 1930) ve sborníku *Masaryk a řeč*.

JAKOBSON, Roman. Der Genfer Linguistenkongreß. *PP* 11 (13. 9. 1931): 248: 8–9.

Jakobson popisuje proměny lingvistiky mezi sjezdem v Haagu (1928) a v Ženevě (1931). Ženevského sjezdu se účastnilo 14 vědců z Československa. Popisuje referáty a práci 1. skupiny kongresu, zaměřené na obecnou jazykovědu, a pozornost je věnována strukturální lingvistice. Fonologie bude také nejvýznamnějším bodem programu fonetického sjezdu v Amsterdamu v červnu 1932. V rámci ženevského sjezdu se uskutečnilo zasedání pro strukturální studium slovanských jazyků, které bylo ustaveno na I. sjezdu slovanských filologů v Praze 1929. V rámci tohoto zasedání referoval mj. Havránek o činnosti PLK.

Die Société Internationale de Phonétique expérimentale... *PP* 11 (8. 10. 1931): 272: 7.

Zpráva o chystaném zasedání jmenované společnosti na amsterdamském fonetickém sjezdu 7. 7. 1932. Přípravný výbor v čele s Jac. Ginnekenem předem rozeslal předběžný program a cíle sjezdu, kde zdůraznil potřebu spolupráce a prospěšnosti kontaktů nové fonologie a fonetiky. V programu je jmenována „Pražská škola“.

JAKOBSON, Roman. Prof. Dr. Friedrich Slotty. *PP* 11 (18. 10. 1931): 282: 8.

Medailonek k padesátinám prof. Friedricha Slottyho, který se narodil 19. 10. 1880 ve Vratislavi a od r. 1925 působil na Německé univerzitě v Praze. Zmíněna je Slottyho odborná i organizační činnost a účast v PLK.

Kultur der tschechischen Sprache. *PP* 11 (15. 11. 1931): 309: 12.

Oznámení o založení skupiny pro jazykovou kulturu PLK a chystaném přednáškovém cyklu s výčtem přednášejících a témat jejich přednášek. Spolu s přednáškami, které se uskutečnily v rámci cyklu o spisovné češtině (Mathesius, Jakobson, Weingart, Havránek, Mukařovský), byla ohlášena přednáška Františka Oberpfalcera o cizích slovech a jazykových kalcích [nakonec se neuskutečnila].

Ročník 12 (1932)

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Neues zu Čelakovskýs „Ohlas písní ruských“. *PP* 12 (6. 1. 1932): 6: 8.

Zpráva o přednášce O. Fischera [„Ohlas písní ruských“] v PLK 4. 1. 1932. [otištěno v *G* 1 (1931): 3: 408–431 a v *Pracích Učené společnosti Šafaříkovy v Bratislavě* 10 (1932)]. V diskusi zazněly otázky týkající se formy verše Františka Ladislava Čelakovského.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Die tschechische Schriftsprache und Kultur der Sprache. *PP* 12 (10. 1. 1932): 10: 11.

Zpráva o konání přednáškového cyklu PLK *Spisovná čeština a jazyková kultura* s přehledem přednášek uskutečněných v učebně anglického semináře FF UK. Mágr zdůrazňuje odbornou způsobilost členů kroužku ke komentování tohoto tématu. Méně se dle Mágra dá očekávat od diskusního večera, který ke stejnému tématu pořádá Masarykův lidovýhonný ústav 14. ledna a na který byli pozváni účastníci diskuse [o jazykovém purismu] probíhající v tisku.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Die Stabilität in der Schriftsprache. *PP* 12 (13. 1. 1932): 13: 8.

Shrnutí Mathesiovy přednášky „O požadavku stability v spisovném jazyce“ v PLK 12. 1. 1932 a také přehledné představení sporu o „jazykový purismus“. Kroužek se svým přednáškovým cyklem vstupuje jako

nová, třetí strana do konfliktu mezi puristy z časopisu *Naše řeč* a spisovateli. V diskusi po Mathesiově přednášce se šéfredaktor *Naší řeči* dr. Jiří Haller nedokázal bránit dostatečnými argumenty.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Zur Kultur der Sprache. *PP* 12 (27. 1. 1932): 27: 8.

Shrnutí Havránkovy přednášky „O úkolech spisovného jazyka a jeho kultuře“ v PLK 25. 1. 1932. Jakobsonova přednáška, která poté následovala, je představena v samostatném článku.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Zur Kritik des Purismus. *PP* 12 (28. 1. 1932): 28: 8.

Shrnutí Jakobsonovy přednášky „K problému brusičství“ v PLK 25. 1. 1932, která následovala po Havránkově přednášce a ve které kritizoval praxi šéfredaktora *Naší řeči* Hallera. Diskuse potvrdila závěry z 1. Mathesiova večera a dle Mágra ji není třeba opakovat.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Ueber die Kultur der lautlichen Seite der tschechischen Sprache. *PP* 12 (10. 2. 1932): 41: 8.

Shrnutí Weingartovy přednášky „O pěstování zvukové stránky jazyka“ v PLK 8. 2. 1932.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Dichterische Sprache und Schriftsprache. *PP* 12 (11. 2. 1932): 42: 8.

Shrnutí Mukařovského přednášky „Básnictví a spisovný jazyk“ v PLK 8. 2. 1932. Mágr upozorňuje, že všechny přednášky tohoto cyklu budou souborně vydány na podzim 1932.

Vom „Pražský lingvistický kroužek“. *PP* 12 (1. 3. 1932): 61: 8.

Shrnutí dvou schůzí PLK, na kterých Agenor Artymovyc mluvil o psaném jazyce (24. 2. 1932) a Ludovít Novák o historické fonologii románského vokalizmu (25. 2. 1932).

Ueber die psychologischen Grundlagen der Phonetik... *PP* 12 (13. 3. 1932): 73: 10.

Stručné oznámení o konání přednášky „Psychologické základy fonetiky“ Mihajlo Rostohara v PLK v učebně anglického semináře FF UK (14. 3. 1932).

A. B. [BÉM, Alfréd]. Dostojevskijs humoristische Erzählungen. *PP* 12 (19. 3. 1932): 79: 8.

Alfréd Bém shrnuje Trubeckého „improvizovanou přednášku“ 15. 3. 1932 v PLK o humoristických povídkách Fjodora Michajloviče Dostojevského. Přednáška vyvolala diskusi, ve které i přítomní oponenti (Bém, Sergej Hessen) formální analýzy ocenili Trubeckého závěry.

[MEILLET, Antoine]. Ueber die Prager internationale phonologische Konferenz. *PP* 12 (20. 3. 1932): 80: 10.

Přetisk zprávy Antoina Meilleta o 4. svazku *Travaux* (články z fonologické konference 1930) z *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris* (XXXII, Fasc. 3). Meillet stručně představuje pražskou skupinu a za její nejsilnější osobnost považuje Trubeckého.

Die Sprachlaute im Lichte der Psychologie. *PP* 12 (23. 3. 1932): 83: 10.

Shrnutí Rostoharovy přednášky v PLK 14. 3. 1932, která dle autora článku svědčí o paralelách mezi strukturalistickou jazykovědou a psychologií. Rostohar doplnil přednášku akustickými experimenty.

Über Fremdwörter vom synchronistischen Standpunkt... *PP* 12 (22. 4. 1932): 111: 7.

Shrnutí Mathesiovy přednášky „Cizí slova s hlediska synchronického“ v PLK 2. 4. 1932.

JAKOBSON, Roman. Prof. Vilém Mathesius. Zu seinem 50. Geburtstag. *PP* 12 (3. 8. 1932): 211: 6.

Medailonek k Mathesiovým padesátinám (3. 8. 1882), který shrnuje jeho vědecký profil, odborné práce, zájem o společenské otázky vědy a organizaci Pražského lingvistického kroužku. [Přetištěno ve VYKYPĚL, Bohumil (ed.). *Vilém Mathesius: Contribution to his life and work*. München: LINCOM, 2012].

Tschechische Schriftsprache und sprachliche Kultur. *PP* 12 (2. 10. 1932): 269: 11.

Zpráva o vydání sborníku *Spisovná čeština a jazyková kultura*, který obsahuje texty přednášek ze stejnojmenného cyklu, který na začátku roku pořádal PLK.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Charisteria Guilelmo Mathesio quinquagenario. *PP* 12 (5. 10. 1932): 272: 8.

Zpráva o vydání sborníku *Charisteria Guilelmo Mathesio quinquagenario: a discipulis et circuli linguistici pragensis sodalibus oblata* k Mathesiovým padesátinám se jmény přispěvatelů. Je zde popsáno představení sborníku na slavnostním večeru 3. října, kde Jakobson promluvil o amsterdamském lingvistickém sjezdu, Slotty přednesl slavnostní řeč a Mathesius promluvil o genezi svých jazykovědných bádání. Na závěr poděkoval jubilantovi a PLK Masarykovým jménem jeho tajemník Vasil Kaprálek Škrach. Mágr zdůrazňuje, že PLK stojí v čele současné lingvistiky.

EISNER, Paul. Sprachkultur und Sprachwissenschaft. *Literaturzeitung* 18: Beilage zur *PP* 12 (28. 10. 1932): 295: 3.

Recenze publikace *Spisovná čeština a jazyková kultura* a shrnutí jednotlivých příspěvků. Eisner vyzdvihuje několik podstatných momentů celého sporu o jazykový purismus: jde o výrazné vystoupení semknuté vědecké skupiny a veřejnou deklaraci jejího programu, který je v opozici k purismu a představuje nové zásady funkční jazykovědy.

Der „Pražský linguistický kroužek“... *PP* 12 (1. 11. 1932): 298: 8.

Přehled přednášek PLK chystaných na akademický rok 1932/1933. Je uvedena mj. přednáška O. Hujera o srovnávací jazykovědě [neuskutečnila se], přednáška Trnky o fonologii angličtiny [uskutečnila se až 15. 1. 1934], přednáška Otakara Zicha o české metrice [uskutečnila se pod názvem „Tempo básnické řeči“], přednáška Václava Vážného o slovenské jazykové kultuře [uskutečnila se až 21. 2. 1934 pod názvem „O purismu na Slovensku“]. Je zmíněn záměr uspořádat rovněž cyklus podobný cyklu *Spisovná čeština a jazyková kultura*, a to na téma *Problémy nové básnické formy*. V rámci tohoto cyklu jsou v plánu přednášky o Vítězslavu Nezvalovi, Vladislavu Vančurovi, šlágrech Jiřího Voskovce a Jana Wericha [Jakobsonovy poznámky v JAKOBSON, Roman. Ukázky z chystané monografie o šlágrech V & W. In *Tucet melodií z Osvobozeného divadla*. Praha: Hudební matice Umělecké besedy, 1933] a o uměleckém překladu.

MÁGR, A. S.. Die Sprachwissenschaft geht ihre neue Wege. *Literaturzeitung* 22. Beilage zur *PP* 12 (27. 11. 1932): 324: III.

Zpráva o vydání sborníku (*Charisteria...*, 1932) k padesátinám V. Mathesia s představením obsahu knihy. Mathesius je vedoucím „kruhu mladších badatelů“ – PLK – který je příkladem nové lingvistiky a který v zahraničí získal renomé jako pražská škola (*école de Prague*). Nová lingvistika odmítla pozitivismus a přílišný empirismus mladogramatické školy a je založená na strukturálním a funkčním pojetí jazyka, jak jej koncipovali Jan Baudouin de Courtenay a Ferdinand de Saussure. Jejich pokračovatelem je Mezinárodní fonologická asociace.

Rn. [JAKOBSON, Roman]. Musikwissenschaft und Linguistik. *PP* 12 (7. 12. 1932): 334: 7.

Shrnutí přednášky Gustava Beckinga „Musikwissenschaft und Phonologie“ v PLK 30. 11. 1932 a Jakobsonova úvaha nad užitečností fonologie pro hudební vědu. [Vyšlo česky v *Opus musicum* 2 (1970): 1: 3–5].

rn [JAKOBSON, Roman]. Die Personennamen bei Dostojewskij. *PP* 12 (10. 12. 1932): 337: 7.

Shrnutí přednášky Béma „Osobní jmena u Dostojevského“ v PLK 6. 12. 1932. Bém zdůraznil význam rytmicko-eufonických faktorů jmen Dostojevského hrdinů a jejich charakterizační a symbolickou funkci. V debatě byla zdůrazněna potřeba věnovat se výstavbě a funkci osobních jmen u různých spisovatelů a v různých literaturách.

Ročník 13 (1933)

ko [KOŽEŠNÍK, Karel?]. Zwei Vorträge Pușcarius in Prag. *PP* 13 (4. 2. 1933): 35: 8.

Shrnutí přednášek rumunského romanisty Sextila Pușcariu v PLK. První se konala 1. 2. 1933 německy s názvem „Phonologisches und Phonetisches im Bereich der rumänischen Sprache“. Pușcariu zdůraznil příbuznost svých stanovisek s pražskou školou a na příkladech ukázal vztahy mezi fonologií a fonetikou v Rumunsku. Druhá přednáška se konala v Institut français 2. 2., kde přednášel Pușcariu francouzsky o vztahu latiny a rumunštiny a o jazykové pravlasti Rumunů a rumunštiny.

M. Z. Polák. *PP* 13 (15. 2. 1933): 46: 6.

Shrnutí přednášky Mukařovského o Matěji Milotovi Zdiradu Polákovi v PLK 13. 2. 1933. Na Polákově příkladu byly vysvětleny základní otázky literární historie. Hlavní část přednášky byla věnována otázce vývojové imanence českého verše.

Probleme der tschechischen Sprachkultur... *PP* 13 (2. 3. 1933): 61: 10.

Zpráva v rubrice „Aus den Zeitschriften“ o stejnojmenné stati Mathesia v *SR* [5 (1933): 2: 69–85], ve které popisuje diskusi o jazykovém purismu a diskuse organizované PLK, který je označován jako Prager Linguistische Vereinigung.

Arbeitsgemeinschaft für Phonologie. *PP* 13 (25. 3. 1933): 84: 7.

Zpráva o člancích z pracovního setkání Mezinárodní fonologické asociace (Internationale Arbeitsgemeinschaft für Phonologie), které se uskutečnilo v rámci lingvistického sjezdu v Amsterdamu 2.–8. 7. 1932. Články, mj. Jakobsona, Mukařovského a Trubeckého, byly vydány jako zvláštní otisk z konferenčních příspěvků, které vyšly v *Niederländische Archiv für Experimentalphonologie* (Bd. VIII–IX).

Interjektionen. *PP* 13 (9. 4. 1933): 99: 11.

Zpráva o schůzi PLK 4. 4. 1933. V úvodu Jakobson vzpomenuel zesnulého prof. Jiřího Polívku a jeho vztah ke Kroužku. Poté následovala přednáška Josefa Miloslava Kořínka v PLK o hláskové výstavbě citoslovcí, ve které zdůraznil potřebu jak historické, tak synchronní metody.

Der Prager Linguistický Kroužek... *PP* 13 (30. 5. 1933): 148: 8.

Shrnutí dvou přednášek PLK. Předmětem přednášky Vojtěcha Jiráta [24. 5.] byla analýza zrakových a sluchových prvků lyriky Augusta von Platena, ve které zdůraznil proměnu od muzikality k plasticitě. Tématem Jakobsonovy přednášky [27. 5.] byly slovanské příklony, konkrétně akcenty v jednotlivých jazycích, a vztah příklonů a syntaxe.

Otto Jespersen im Prager Linguistischen Zirkel. *PP* 13 (1. 10. 1933): 269: 9.

Zpráva o přednášce Otto Jespersena v PLK 29. 9. 1933 o Vernerově zákoně.

R. J. [JAKOBSON, Roman]. Die Slavistik auf dem Linguistenkongreß in Rom. *PP* 13 (13. 10. 1933): 281: 6.

Zpráva z třetího jazykovědného sjezdu konaného v Římě. Boj za novou jazykovědnou metodu a teorii byl příznačný pro minulé dva sjezdy v Haagu a v Ženevě, nyní je postavení nové lingvistiky stabilní. Římský sjezd byl zřetelně orientovaný ke slavistickým otázkám. V debatách byla několikrát zmíněna „Pražská lingvistická škola“ a v souvislosti s uplatněním jazykovědných metod v etnografii (Volkskunde) byl připomenut Bogatyrev. Jakobson na sjezdu přednášel o skloňování ve slovanských jazycích (viz níže).

Ročník 14 (1934)

Der Zyklus von Vorträgen über die Sprache der modernen tschechischen Dichtung. *PP* 14 (3. 1. 1934): 3: 6.

Oznámení o cyklu přednášek o jazyce a moderní české poezii, který pořádal PLK v únoru 1934, a o lednových přednáškách PLK: Vladimíra Skaličky 8. 1., Trnky 15. 1. a o Bémově přednášce, která byla avizována na 22. 1. [uskutečnila se 29. 1.]. Přednášky se měly konat v učebně anglického semináře FF UK.

Ein akademisches Handwörterbuch der tschechischen Sprache. *PP* 14 (15. 2. 1934): 45: 8.

Oznámení o vydání *Příručního akademického slovníku českého jazyka*, který dosud dlouho chyběl. Potřebu tohoto slovníku naposledy formuloval Pražský lingvistický kroužek v publikaci *Spisovná čeština a jazyková kultura*.

Ko. [KOŽEŠNÍK, Karel?]. Der Prager Linguistische Zirkel. *PP* 14 (7. 3. 1934): 65: 7.

Zpráva o přednáškách A. Béma o literárních vlivech [29. 1.] a V. Vážného o purismu na Slovensku [21. 2.] v PLK. Bémovo rozlišení dvou relevantních řad literárněhistorických fakt – životní a v úzkém slova smyslu literární – vedlo k podnětné diskusi, ve které Mukařovský mluvil o noetickém zdůvodnění estetického hodnocení a Jakobson opravil některé tradované názory o vývoji ruské formalistické školy. Vážného přednáška a příklady z časopisu *Slovenská reč* vzbudily ohlas.

Ko. [KOŽEŠNÍK, Karel?]. Šklovskij in kritischem Licht. *PP* 14 (14. 3. 1934): 72: 6.

Zpráva o přednášce René Welleka o *Teorii prózy* Viktora Šklovského v PLK [12. 3.]. Wellek ocenil přínos Šklovského a upozornil na zavádějící název, který je příliš široce pojatý. Vytýká mu také nedostatečné povědomí o zahraniční oborové literatuře a argumentační nedbalost.

Phonologie in Paris. *PP* 14 (30. 3. 1934): 88: 6.

Zpráva o schůzi Pařížské lingvistické společnosti. Tato společnost se zajímá o fonologii a PLK. Aktuální stav bádání Pražské školy zde představili ve svých přednáškách E. Novák, Alexandr Isačenko a Trubeckoj.

Eine neue Arbeit von N. Trubetzkoy. *PP* 14 (1. 4. 1934): 90: 11.

Zpráva o vydání Trubeckého publikace *Das morphologische System der russischen Sprache* jako 5. svazek *Travaux*.

Phonologie in Japan. *PP* 14 (13. 5. 1934): 129: 10.

Zpráva o japonském překladu Trnkovy knihy *On the Syntax of the English Verb from Caxton to Dryden*. Překlada-
tel Šizuka Saitó napsal studii o fonologii a bádáních členů Pražské školy, zejména Mathesia a Trubeckého.

K. [KOŽEŠNÍK, Karel?]. Die Arbeitssaison des Prager Linguistischen Zirkels. *PP* 14 (13. 7. 1934): 188: 6.

Shrnutí přednášek Kroužku. Zmíněna je podnětnost přednášek a jimi vyvolaných debat a také jejich mnohostrannost a pozornost k oblastem, které jsou s jazykovědou hraniční. V Kroužku nejsou probírána jen slavistická témata, ale také problémy anglistiky, germanistiky a tematika indoevropská. Zmíněny jsou přednášky Slottyho a Ernsta Otty, které obě vyvolaly debaty o základních bodech moderního výzkumu jazyka. Stručně jsou shrnuty další přednášky uskutečněné před červencem 1934. Vedle lingvistických témat byla pozornost věnována také problematice statické a dynamické metody jazykovědného výzkumu a jejich dialektickému spojení, které vede k sociologické otázce vztahu normy a individua jako langue-parole. Pro rozvinutí strukturální metody byla významná přednáška Petra Bogatyreva [25. 6.] o strukturálním národopisu.

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Der Prager Linguistische Zirkel... *PP* 14 (9. 10. 1934): 276: 6.

Shrnutí přednášky Trubeckého a Karcevského v PLK [6. 10.]. Trubeckoj se zabýval otázkami systému glagolského písma a v diskusi byla probírána analogie mezi nordickými a gótskými runami a jazykem. Karcevskij přednášel o reformě ruského pravopisu. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 2: 135–136].

Slovo a slovesnost. *PP* 14 (21. 10. 1934): 228: 10.

Oznámení o vzniku časopisu PLK *Slovo a slovesnost*. Časopis, který redigují Mathesius a Havránek, je zaměřený na teoretické i praktické otázky českého jazyka a literatury a na slovesnou kulturu v rozmanitých formách (rozhlas, divadlo, film, básně deklamace, filosofie, sociologie, psychologie jazyka a literatury).

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Zur slovenischen Dialektologie. *PP* 14 (7. 11. 1934): 305: 10.

Shrnutí Isačenkovy přednášky o fonologii slovinských dialektů v PLK 5. 11. V diskusi vystoupili Havránek, Jakobson, Slotty. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 2: 136].

(P. B.) [BOGATYREV, Petr?]. Die Entwicklung der tschechischen Schriftsprache. *PP* 14 (21. 11. 1934): 319: 8.

Shrnutí Havránkovy přednášky o vývoji spisovné češtiny v *PLK* 19. 11. 1934. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 3: 189–190].

(Is) [ISAČENKO, Alexandr, V.?). Zur Methodologie der Literaturwissenschaft. *PP* 14 (15. 12. 1934): 342: 7.

Shrnutí debaty o metodologii literární vědy v *PLK* 10. 12. 1934. Úvodní referáty o Mukařovského *Polákové Vznesenosti přírody* přednesli Bém a Wellek. Jakobson v diskusi konstatoval, že Bémova výtky, že se český výzkum literatury vzdálil ruskému formalismu, platí jediné tehdy, pokud by někdo chtěl formalismem rozumět zhruba počáteční stádium ruské školy. Z tohoto hlediska může být vnímán formalismus jako „dětská nemoc“ a předstupeň strukturalismu. Výzkum literatury také není dnes možný bez uplatnění dialektických principů.⁴ [Shrnutí debaty v *SaS* 1 (1935): 3: 190–192].

Ročník 15 (1935)

Wort und Wortkunst. *PP* 15 (6. 1. 1935): 5: 12.

oznámení o vydání prvního čísla *Slova a slovesnosti* s přehledem uveřejněných článků.

(Hkt.) [HEKTER, Maxim]. Das Musikwerk als Zeichen. *PP* 15: 15 (16. 1. 1935): 7.

Dokladem podnětnosti metod rozvíjených členy *PLK* i pro jiné obory je Beckingova přednáška ze 14. 1. pronesená v Ústavu hudební vědy Německé univerzity v Praze o hudebním díle jako znaku. Základem přednášky byl rozbor různých zhudebnění básní J. W. Goetha. Diskuse se zúčastnili Mukařovský, Wellek, Emil Utitz, Jakobson. [Jednověté shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 4: 254].

EISNER, Paul. Wort und Werk. *PP* 15 (10. 2. 1935): 40: 6–7.

Zpráva o vydání prvního čísla *Slova a slovesnosti*. Redaktoři (Havránek, Jakobson, Mathesius, Mukařovský, Trnka) v kolektivním úvodu formulují nový program lingvistiky s úplně novými cíli. Nová revue znamená podstatný přínos pro výzkum spisovné češtiny a jazykové kultury.

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Die tschechoslovakischen Linguisten... *PP* 15 (28. 2. 1935): 58: 6.

Shrnutí zaměření Kroužku a přednášek Stanislava Petříka o větné intonaci a hlavně o intonaci otázky [4. 1.], Skaličky o principech strukturální lingvistiky [4. 2.] a L. Nováka o dějinách střední slovenštiny [25. 2.]. Je zmíněn zamýšlený přednáškový cyklus o básnickém jazyce. [Shrnutí přednášek v *SaS* 1 (1935): 4: 254].

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Organisation der literaturwissenschaftlichen Arbeit. *PP* 15 (1. 3. 1935): 59: 8.

oznámení o založení Literárněhistorické společnosti československé, která má v čele Alberta Pražáka a Weingarta. Mezi organizacemi, se kterými hodlá nové sdružení spolupracovat, je uveden také *PLK*.

⁴ „R. Jakobson stellte fest, daß der Vorwurf Béms, die moderne tschechische Literaturforschung hätte sich vom Formalismus entfernt, nur dann Geltung habe, wenn man unter Formalismus etwa die Anfangsstufe der russischer Schule verstehen will. Als solche sei der Formalismus eine Kinderkrankheit, wenn er auch als Vorstufe zum Strukturalismus, von dessen Geist die moderne Wissenschaft durchdrungen ist, angesehen werden kann. Ohne die Einführung dialektischer Prinzipien sein heute Literaturforschung nicht möglich.“

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Symbolik der religiösen Barockdichtung. *PP* 15 (20. 3. 1935): 78: 6.

Zpráva o přednášce Dmytro Čyževského v PLK [18. 3.]. Přednášející se zabýval českou barokní poezií a novým vydáním Bedřicha Bridela *Co Bůh? Co člověk?*, které popsal v rámci celoevropského vývoje. V druhé části přednášky se věnoval barokní náboženské symbolice a jejímu porovnání se středověkem a romantismem. Zmínil se také o J. A. Komenském a rosenkruciánech. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 4: 254–255].

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Aufgaben des Sprachunterrichtes. *PP* 15 (27. 3. 1935): 85: 6.

Zpráva o přednášce Hessena 25. 3. v PLK o jazykové pedagogice. Mágr připomíná, že téma pedagogiky zahrnovaly i teze přednesené na sjezdu v roce 1929. Hessen se zabýval mj. rozdělením langue a parole a polaritou objektivní-subjektivní a vztahem mateřské a cizí řeči. V diskusi vystoupil typický kontrast mezi teorií a praktickými potřebami výuky. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 4: 255].

DUTKO, Z. Sprache und Leben. *Die Welt am Sonntag* 13. Bilderbeilage der *PP* 15 (31. 3. 1935): 89: 3.

Zpráva o vzniku *Slova a slovesnosti*. Nový čtvrtletník přináší „systematickou hermeneutiku“ celé oblasti jazyka a je založený na jasném a přísném vědeckém programu.

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Altneue Literaturwissenschaft. *PP* 15 (2. 4. 1935): 91: 6.

Úvaha o proměnách literární vědy, která se, podobně jako další disciplíny, odvrací od naturalisticko-pozitivistických proudů a přiklání se k novým metodám. Jedním z problémů je srovnávací literární věda. Srovnávací metoda je v československé vědě uplatňována hlavně ve slavistice. Mágr zmiňuje práce Jaroslava Bidla či Konrada Bittnera a časopisy *Germanoslavica* či *Byzantinoslavica*. Zdůrazňuje přínos PLK. Kroužek vychází z ruského formalismu, svou strukturální a funkcionální koncepcí představuje inovaci pro komparatistiku a otevírá možnosti srovnávací slavistické poeie. Tomuto tématu se věnoval Frank Wollman v závěru své přednášky v PLK 30. 3. a v následné debatě. Literární věda musí být autonomní, bytostně srovnávací vědou, která je založena na strukturálních základech. Wollman se dále zmínil o vztazích literární vědy k filosofii, sociologii, literární kritice, estetice a psychologii. Jakobson uzavřel večer odkazem ke G. W. F. Hegelovi. Shrnutí přednášek budou uváděny ve *Slově a slovesnosti*. [Upravený text Wollmanovy přednášky v *SaS* 1 (1935): 4: 193–202].

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Zur tschechoslovakischen Literaturgeschichte. *PP* 15 (3. 4. 1935): 92: 8.

Základní otázkou každého diachronického výzkumu je otázka periodizace a jejího metodologického vymezení. To bylo tématem přednášky A. Nováka 1. 4. v Literárněhistorické společnosti československé. Novák se zabýval nejprve obrozeneckým literárním dějepisem a poté novějším českým dějepisem. Zmíněna také podobná [Wollmanova] přednáška v PLK.

Verschollene Handschriften Komenskýs aufgefunden. *PP* 15 (4. 4. 1935). 93: 8.

Zpráva o [Čyževského] nálezu ztracených rukopisů J. A. Komenského, která byla publikovaná v *SaS* [1 (1935): 2: 118–119].

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Die Erscheinung Háleks in zwei Aspekten. *PP* 15 (10. 4. 1935): 99: 6.

Zpráva o slavnostním zasedání PLK 8. 4. u příležitosti stého výroční narození Vítězslava Háška o Mukařovského přednášce o Háškovi. Mukařovský v úvodu přednášky zopakoval boj o Háška v 90. letech 19. století, dále o generaci májovců a dvojici Hálek – Jan Neruda a také se zmínil o Háškově vrstevníkovi Bedřichu Smetanovi. V závěru večera recitoval Háškovy básně herec Národního divadla Zdeněk Štěpánek. [Text přednášky v *SaS* 1 (1935): 2: 73–87].

(rn) [JAKOBSON, Roman]. Viggo Brøndal. *PP* 15 (17. 4. 1935): 106: 6.

Shrnutí přednášky Vigga Brøndala v PLK [15. 4.] o etymologické otázce a problému hláskových zákonů. Dle Jakobsona šlo o mistrovskou ukázkou romanistiky a obecné jazykovědy. Brøndal v úvodu přednášky představil Kodaňský lingvistický kroužek, „který vychází z Pražské lingvistické školy“ a jehož je vedoucím. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 4: 255].

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Die hussitische Dichtung. *PP* 15 (1. 5. 1935): 118: 7.

Článek o Jakobsonově zájmu o českou literaturu a jeho přednášce o husitské poezii v PLK 29. 4. V první části přednášky bylo charakterizováno období gotiky za husitství a dále bylo husitské básnictví rozebráno z jazykového, noetického a společenského hlediska. V druhé části přednášky Jakobson analyzoval verš husitských básní. Dle Mágra Jakobson přistupuje k tématu nadhistoricky a víc než o výsledky se zajímá o proces poznávání a pracovní hypotézy. [Text přednášky v *SaS* 2 (1936): 1: 1–21].

(Hk) [HEKTER, Maxim?]. Sprache als Kultur... *PP* 15 (8. 5. 1935): 124: 6.

Shrnutí Utitzovy přednášky v PLK [6. 5.]. Utitz definoval oblast kultury a její smysl. Jazyky jsou vždy „kulturními jazyky“ a není možné je studovat jinak než z kulturního hlediska. Dlouhotrvající diskusi uzavřel Sloty poznámkou o dosažení plné shody mezi filosofií a jazykovědou. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 4: 255–256].

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Aufgaben des tschechoslovakischen Literaturgeschichte. *PP* 15 (9. 5. 1935): 125: 6.

Zpráva ze zasedání Literárněhistorické společnosti československé 7. května 1935. Zmíněn zamýšlený sborník o Karlu Hynku Máchovi, na kterém se má podílet i PLK.

Das zeitgenössische Englisch im Lichte der Phonologie. *PP* 15 (12. 5. 1935): 128: 10.

Zpráva o vydání Trnkovy publikace *A phonological Analysis of Present-Day Standard English*. Publikováno jako 5. svazek edice *Prague Studies in English* FF UK [1935]. Práce je založena na principech PLK.

(nn.). Zur Orthoepie des Tschechischen. *PP* 15 (16. 5. 1935): 132: 8.

Zpráva o přednášce v PLK 13. 5. Františka Trávníčka o výslovnosti. Trávníček mluvil o své publikaci *Správná česká výslovnost* (Zemské divadlo Brno, 1935). Zabýval se problematikou jevištní češtiny a její výslovnosti z funkčního (charakterizačního) hlediska. Trávníček se také zmínil o filmu či rozhlasu, o otázkách normování výslovnosti a potřebě systematického výzkumu výslovnosti v těchto oblastech.

Slovo a slovesnost. *PP* 15 (19. 5. 1935): 135: 10.

Zpráva o vydání druhého čísla prvního ročníku *SaS* (1935) s přehledem článků.

(-ss-). Logische Syntax. *PP* 15 (23. 5. 1935): 139: 6.

Shrnutí přednášky Rudolfa Carnapa v PLK o logické syntaxi a o jeho logické metodě. [Shrnutí přednášky v *SaS* 1 (1935): 4: 265].

(Hkt) [HEKTER, Maxim]. Die Stadt der slavistischen Vorträge. *PP* 15 (2. 6. 1835): 149: 10.

Různá města mají různé přívlasky, například Vídeň je městem písní. Praha je městem slavistických přednášek – tak to alespoň vypadá dle *Ročenky Slovanského ústavu 1932–1934*. Autor se podivuje nad výběrem: například chybí přednášky PLK, zatímco přednášky Deutsche Gesellschaft für slavistische Forschung a Rotary Klubu jsou zařazeny. Následují statistiky, které dokumentují titulní přívlasek Prahy jako „města slavistických přednášek“.

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Diskussion über eine Monographie. *PP* 15 (7. 6. 1935): 154: 8.

Diskuse v PLK [3. 6.] o monografii Antonína Grunda o Karlu Jaromíru Erbenovi a metodologii monografie. Nejprve promluvil Mukařovský a poté Jakobson. Mágr v článku také představuje názory na psaní monografie polského literárního historika [Stefana?] Kołaczowského. [Text Jakobsonovy přednášky v *SaS* 1 (1935): 3 a 4: 152–164 a 218–229), text Mukařovského přednášky v *SaS* 2 (1936): 1: 33–43].

(E. S.) [SEIDEL, Eugen²]. Kehraus im Pražský Linguistický Kroužek. *PP* 15 (8. 6. 1935): 155: 8.

Shrnutí přednáškového večera PLK 4. 6., kde mluvil Jean Arnaudies o kauzalitě ve francouzštině a Pavel Trost o jazykovém tabu. V diskusi k Arnaudiesovi se řečníci vrátili také ke Carnapově přednášce. V diskusi po přednášce Trosta se diskutující vyjadřovali k tabu v různých oblastech. [Shrnutí přednášek v *SaS* 1 (1935): 4: 265].

MUKAŘOVSKÝ, Jan. Die Phonologie im Vordergrund. Vom II. Internationalen Kongreß der Lautwissenschaften. *PP* 15 (13. 8. 1935): 217: 5.

Zpráva o druhém mezinárodním sjezdu fonetických věd, který se uskutečnil 20.–26. 7. v Londýně a kterého se ze členů PLK účastnili mj. Trnka, Josef Vachek, Zdeněk Vančura, Trubeckoj a Brøndal. [Zpráva o sjezdu v *SaS* 1 (1935): 4: 247–248].

Masaryks gesprochene Sprache. *PP* 15 (22. 9. 1935): 257: 10.

Zpráva o rozhovoru s Masarykovým asistentem V. K. Škrachem o Masarykově hovorové řeči, který byl otištěn ve *SaS* 1(1935): 3. V této souvislosti je zmíněna publikace PLK *Masaryk a řeč*.

(E. S.) [SEIDEL, Eugen²]. Zur Phonologie. *PP* 15 (7. 11. 1935): 301: 8.

Zpráva o Trnkově přednášce v PLK [4. 11.] o obecných zákonech řadění fonemat. Trnka předložil teze k diskusi. [Žádná zmínka o Jakobsonově přednášce, jen o jeho účasti v diskusi, na rozdíl od údaje v *PLK v dokumentech*; Zpráva o přednášce v *SaS* 2 (1936): 1: 64].

Eine „Anleitung zu phonologischen Beschreibungen“... *PP* 15 (19. 11. 1935): 313: 8.

Zpráva o vydání Trubeckého brožury *Anleitung zu phonologischen Beschreibungen* Mezinárodní fonologickou asociací prostřednictvím PLK.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Linguistik und Phänomenologie. *PP* 15 (22. 11. 1935): 316: 8.

Zpráva o přednášce Edmunda Husserla v PLK [18. 11.]. Husserl byl uvítán Jakobsonem, který zdůraznil význam *Logických zkoumání* pro Moskevský lingvistický kroužek a také zdůraznil fenomenologické založení obecné nauky znaku. Husserl byl překvapený a také posluchače překvapil svou přednáškou, kterou se vracel k Wilhelmu Diltheymu a duchovnědným základům jazykovědy. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 1: 64].

(L) [SILBERSTEIN, Leopold?, nebo LYER, Stanislav?]. Die tschechische philosophische Terminologie der Gegenwart. *PP* 15 (5. 12. 1935): 329: 6.

Zpráva o Silbersteinově přednášce o terminologii současné české filosofie v PLK [2. 12.]. Silberstein se zabýval češtinou jakožto jazykem schopným logické abstraktní filosofické spekulace a upozornil na některé problémy, zejména noetiky a ontologie. [Text přednášky v *SaS* 2 (1936): 2: 83–98].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Über reistische Sprachbetrachtung in ihrem Verhältnisse zur Logistik und Phänomenologie... *PP* 15 (19. 12. 1935): 343: 10.

Zpráva o přednášce Oskara Krause na pondělním zasedání (Montagsitzung) PLK [16. 12.]. Kraus se ohradil proti Carnapově pojmu „smysluplné věty“ a dále mluvil o fenomenologii. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 2: 128].

(lk). Zur Methodologie der Slavistik. *PP* 15 (30. 12. 1935): 344: 8.

Zpráva o schůzi PLK 17. 12., na které se diskutovalo o vědeckých a kritických metodách Miloše Weingarta. V diskusi vystoupili Havránek, Jan Slavík, Václav Flajšhans, Jakobson, F. X. Šalda a Klementina Rektorisová. [Shrnutí schůze v *SaS* 2 (1936): 2: 128–130].

Ročník 16 (1936)

(R. J.) [JAKOBSON, Roman]. Ein Grundwerk zur tschechoslovakischen Sprachgeschichte. *PP* 16 (5. 1. 1936): 4: 10.

Recenze prvního dílu *Historické mluvnice československé* Františka Trávníčka. Jakobson vyzdvihuje Trávníčka jako pokračovatele Jana Gebauera, zmiňuje jeho publikace: první díl *Slovníku jazyka českého* (přípravený Trávníčkem s Pavlem Vášou) a *Správnou českou výslovnost*, dále činnost v ortoepické komisi Kroužku a oceňuje kvality recenzované publikace a její význam pro další jazykovědná bádání a potřebu rozvoje synchronického a diachronického fonologického výzkumu.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Die Wirtschaftslinguistik... *PP* 16 (16. 1. 1936): 15: 8.

Tématem první schůze PLK v roce 1936 [13. 1.] byla obchodní lingvistika. Referáty přednesli Josef Čada, Z. Vančura a Leontij Kopeckij. [Shrnutí schůze v *SaS* 2 (1936): 2: 130].

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. „Slovo a slovesnost“. *PP* 16 (19. 1. 1936): 18: 10.

Zpráva o vydání 4. čísla druhého ročníku *SaS* (1936) s přehledem článků.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Bilanz einer Zeitschrift. *PP* 16 (30. 1. 1936): 29: 6.

Zpráva o debatním večeru PLK [27. 1.], který byl věnován kritice a autokritice prvního ročníku *Slova a slovesnosti*. Bez zmínky o Mágroví. Debaty se účastnil i Karel Teige. [Shrnutí večera v *SaS* 2 (1936): 2 : 130–133].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber die Methode der kleinen Beobachtungen in der Literaturwissenschaft... *PP* 16 (6. 2. 1936): 36: 8.

Zpráva o Bémově přednášce v PLK [3. 2.] o drobných pozorováních v literární vědě. Zmíněna podnětnost psychoanalýzy, odkaz na díla Dostojevského, Gribojedova, Puškina a Gogola. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 2: 133].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Volkstümlich gewordene tschechische Lieder... *PP* 16 (26. 2. 1936): 57: 6.

Zpráva o přednášce Bedřicha Václavka na sobotní schůzi PLK [22. 2.]. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 3: 196–197].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Die kirchenslavische Tradition in der tschechischen Geschichte. *PP* 16 (27. 2. 1936): 58: 8.

Zpráva o přednášce Václava Chaloupeckého v PLK [24. 2.]. V diskusi vystoupili Petr Savickij, Jakobson, Slavík a Havránek. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 3: 197].

EISNER, Paul. Die Slovaken und Tolstoj. *PP* 16 (5. 3. 1936): 65: 4.

Zpráva o přednášce Andreje Mráze o Tolstoji a Slováčích v PLK [29. 2.]. V diskusi vystoupili Jakobson a Mukařovský. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 3: 197].

Slovo a slovesnost... *PP* 16: 111 (21. 4. 1936): 8.

Anonce prvního čísla 2. ročníku *SaS* (1936) včetně obsahu v rubrice „Aus den Zeitschriften“.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Der tschechischen literarischen Kritik... *PP* 16 (30. 4. 1936): 120: 8.

Shrnutí přednášky A. Nováka o české literární kritice v PLK [27. 4.]. [Text přednášky v *SaS* 2 (1936): 3: 145–156].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Jan Blahoslav – der erste tschechische Linguist. *PP* 16 (14. 5. 1936): 133: 6.

Zpráva o přednášce Antonína Frinty v PLK [11. 5.] o Janu Blahoslavovi jako prvním českém teoretikovi českého jazyka a předchůdci funkční lingvistiky. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 4: 262–263].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber Feldbegriffe in Sprachwissenschaft und Sprachphilosophie... *PP* 16 (21. 5. 1936): 140: 7.

Zpráva o přednášce Ludwiga Landgrebeho v PLK [18. 5.] o pojmu významového pole v jazykovědě a filosofii jazyka. Landgrebe se opíral o Husserla, v diskusi vystoupili Jakobson a Uitz. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 4: 263].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Faust oder: Die Mütter. *PP* 16 (29. 5. 1936): 148: 12.

Zpráva o přednášce O. Fischera v PLK [25. 5.] o symbolu matek v Goethově *Faustovi*. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 4: 263; text přednášky v *Travaux* 6 (1936)].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Der alttschechische und der altpolnische Vers. *PP* 16 (7. 6. 1936): 156: 11.

Zpráva o přednášce Josefa Hrabáka v PLK [4. 6.] o srovnání staročeského a staropolského verše. Oprava textu otištěná v článku „Der alttschechische und der altpolnische Vers“. *PP* 16 (14. 6. 1936): 163: 10. [Shrnutí přednášky v *SaS* 2 (1936): 4: 263].

Die Máchafestschrift des Pražský linguistický kroužek. *PP* 16 (14. 6. 1936): 163: 10.

Oznámení o chystaném Máchovském sborníku PLK (redakce Mukařovský). Sborník má být odevzdán vydavatelství na podzim.

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Blut und Leben. *PP* 16 (20. 6. 1936): 169: 8.

Shrnutí článku Ingeborg Seidlové-Slotty o vlivu národního socialismu na jazyk, který vyšel ve *SaS* 2 (1936): 1: 56–58.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Der Pražský Linguistický Kroužek... *PP* 16 (26. 6. 1936): 175: 8.

Zpráva o přednáškách Vladimíra Helferta [22. 6.] a Ernsta Otty [23. 6.] v PLK. [Text Helfertovy přednášky v *SaS* 3 (1937) 2: 99–105, shrnutí Ottovy přednášky v *SaS* 2 (1936): 4: 263–264].

JAKOBSON, Roman. Der IV. Internationale Linguistenkongreß in Kopenhagen. *PP* 16 (12. 9. 1936): 250: 5.

Zpráva o mezinárodním sjezdu jazykovědců v Kodani. Kongres, kterému předsedal Otto Jespersen a jehož sekretářem byl Viggo Brøndal, pokračoval v programu strukturální jazykovědy, jak byl představen na sjezdu v Haagu (viz výše) a jak je prosazovaný pražskou školou. Sjezdu se účastnili členové PLK (zde uvedeni jako Prager Kreis) jako Trubeckoj nebo Pušcariu [a další členové uvedeni výše]. Představen zde byl mj. projekt fonologického jazykového atlasu světa. Další sjezd se má uskutečnit v Bruselu v roce 1939.

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Die Sprache der tschechische Philosophie. *PP* 16 (19. 9. 1936): 257: 6.

Shrnutí Silbersteinova článku o jazyce české filosofie, který byl publikován v 2. čísle 2. ročníku *SaS* 2 (1936) a vycházel z přednášky v PLK [2. 12. 1935].

Dem Andenken Antoine Meillet's... *PP* 16 (11. 10. 1936): 278: 10.

Oznámení o konání vzpomínkové schůze PLK za zesnulého A. Meilleta, která se uskuteční 19. 10. ve Zlaté huse. O Meilletovi promluví Kořínek a o kodaňském lingvistickém sjezdu Jakobson a Trnka. [Shrnutí schůze v *SaS* 3 (1937): 1: 61–62].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Dem Andenken Antoine Meillet's... *PP* 16 (22. 10. 1936): 289: 8.

Shrnutí schůze PLK k památce Meilleta [19. 10.] (viz výše).

Die Mácha-Jubiläumsschrift des Pražský Linguistický Kroužek. *PP* 16 (23. 10. 1936): 290: 10.

Zpráva o chystaném sborníku PLK v Mukařovské redakci u příležitosti Máchova výročí. Podobný sborník chystá také Literárněhistorická společnost československá.

SILBERSTEIN, Leopold. Zehn Jahre Pražský linguistický kroužek. *PP* 16 (6. 11. 1936): 303: 8.

Článek o výročí založení PLK u příležitosti slavnostního večera ve Zlaté huse [3. 11]. Silberstein shrnuje hlavně historii kroužku. [Zpráva o slavnosti v *SaS* 3 (1937): 1: 62–64].

Einen Ueberblick über die Tätigkeit des „Pražský linguistický kroužek“... *PP* 16 (15. 11. 1936): 312: 10.

Oznámení o vydání *Zprávy o činnosti PLK* u příležitosti výročí jeho desetileté existence s uvedením statistik.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Šalda über Máchas Prosa. *PP* 16 (19. 11. 1936): 316: 9.

Shrnutí Šaldovy přednášky o Máchově próze, a zejména *Márince*, v PLK [16. 11.]. [Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 2: 127].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber scherzhafte Wendungen der tschechischen Volkssprache. *PP* 16 (25. 11. 1936): 322: 8.

Zpráva o přednášce Eugena Rippla v PLK [23. 11.] o humorných obratech v hovorové češtině. Rippl navázal na předchozí práci F. Oberpfalcera a zabýval se místními názvy. [Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 2: 127].

Die Entwicklung des „Pražský linguistický kroužek“. *PP* 16 (4. 12. 1936): 331: 8.

Zmínka o vydání 3. čísla druhého ročníku *SaS* (1936) v rubrice „Aus den Zeitschriften“.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Deutsche und Tschechen. *PP* 16 (10. 12. 1936): 337: 8.

Shrnutí schůze PLK 7. 12. věnované Bittnerově knize *Deutsche und Tschechen*. Úvodní referát o metodologii knihy přednesl Wollman, poté následovala Jakobsonova „brilantní analýza“. Dále vystoupil také Trávníček. [Shrnutí schůze v *SaS* 3 (1937): 2: 127–128].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Travaux du Cercle linguistique de Prague. *PP* 16 (11. 12. 1936): 338: 8.

Podrobná zpráva o vydání 6. svazku *Travaux*.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Gedanken über das „Indogermanen“-Problem. *PP* 16 (17. 12. 1936): 344: 8.

Zpráva o Trubeckého přednášce o praindoevropštině v PLK [14. 12.]. [Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 3: 191–192].

Ročník 17 (1937)

(jhs). Ueber „Begriffsgeschichte“, Wissenssoziologie und Semantik. *PP* 17 (21. 1. 1937): 21: 8.

Zpráva o Silbersteinově přednášce o historickém pojmosloví, sociologii vědění a sémantice v PLK [18. 1.]. Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 3: 192].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Puškin und Mickiewicz. *PP* 17 (5. 2. 1937): 36: 7.

Zpráva o prvním společném diskusním večeru PLK a Literárněhistorické společnosti československé [3. 2.], ve kterém se Jiří Horák věnoval porovnání Puškina s Adamem Mickiewiczem. V diskusi byl aktivní zejména Jakobson.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Zur Symbolik Puškina. *PP* 17 (10. 2. 1937): 41: 8.

Zpráva o druhém diskusním večeru PLK a Literárněhistorické společnosti československé [8. 2.], ve které se Jakobson věnoval hlavně Puškinovým třem posledním dílům. V diskusi vystoupil Savickij. [Text přednášky v *SaS* 3 (1937): 1: 2–24].

Slovo a slovesnost. *PP* 17 (16. 2. 1937): 47: 8.

Oznámení v rubrice „Aus den Zeitschriften“ o vydání 4. čísla druhého ročníku *SaS* (1936), ve kterém je publikován Jakobsonův a Wollmanův příspěvek k diskusi o Bittnerově knize *Deutsche und Tschechen*.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber den sprachlichen Ausdruck der Quantität... *PP* 17 (11. 3. 1937): 70: 8.

Zpráva o přednášce Émila Benveniste v PLK [8. 3.]. Přednáška měla dvě části: nejprve Benveniste mluvil o číslovkách a poté o gramatickém číslování. V podnětné diskusi vystoupili Sloty a Jakobson. [Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 4: 255].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber die tschechische Wortfolge... *PP* 17 (24. 3. 1937): 83: 8.

Zpráva o Trávníčkově přednášce na schůzi PLK [22. 3.], která byla hojně navštívena. Zmíněna Brøndalova přednáška (viz níže). [Text Trávníčkovy přednášky v *SaS* 3 (1937): 2: 78–86].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Begriff und Systeme der grammatischen Kasus. *PP* 17 (26. 3. 1937): 85: 8.

Zpráva o Brøndalově přednášce v PLK [24. 3.] o pojmu a soustavě gramatických pádů. [Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 4: 255–256].

Eine Gedenkfeier für F. X. Šalda... *PP* 17 (16. 4. 1936): 105: 8.

Oznámení o konání vzpomínkové slavnosti (Gedenkfeier), resp. schůze (Sitzung – viz níže, 26. 4.) PLK k úmrtí F. X. Šaldy na FF UK. O Šaldovi promluví Mukařovský.

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Theorie der vergleichenden Literaturgeschichte. *PP* 17 (25. 4. 1937): 114: 10.

Recenze vydání publikace Antona Ocvirka *Teorija Primerjalne literarne zgodovine*, zmíněny lingvistické a literárněhistorické proudy a také PLK.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Dem Andenken F. X. Šaldas... *PP* 17 (28. 4. 1937): 117: 8.

Zpráva o Mukařovského vzpomínkové přednášce věnované F. X. Šaldovi v PLK [26. 4.]. [Text přednášky v *SaS* 3 (1937): 2: 65–78].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber die turkestanischen Sprachen... *PP* 17 (12. 5. 1937): 130: 8.

Zpráva o pohostinské přednášce Karla Mengese o turkeštánských jazycích v PLK [10. 5.]. [Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 4: 256].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber die Geburt der poetischen Uebersetzung... *PP* 17 (2. 6. 1937): 150: 7.

Zpráva o Eisnerově přednášce v PLK [31. 5.] o zrození básnického překladu. V diskusi vystoupili O. Fischer a R. Jakobson. [Shrnutí přednášky v *SaS* 3 (1937): 4: 256].

Slovo a slovesnost... *PP* 17 (6. 6. 1937): 154: 12.

Zpráva o vydání 2. čísla třetího ročníku *SaS* (1937) v rubrice „Aus den Zeitschriften“.

Der „Tkadleček“ und der „Ackermann aus Böhmen“... *PP* 17 (8. 6. 1937): 156: 8.

Shrnutí studie Trubeckého žačky Gabriele Heidenreichové o *Tkadlečkovi* ze *SaS* 3 (1937): 2: 87–98.

Vortragsreise Prof. Jakobsons in Bulgarien. *PP* 17 (30. 6. 1937): 178: 6.

Zpráva o Jakobsonově cestě do Bulharska, kde v Sofii přednesl přednášky o cyrilometodějské tradici v československých dějinách, pražské lingvistické škole a srovnávací slovanské poetice.

Neue Linguistik. *PP* 17 (18. 7. 1937): 194: 10.

Recenze vydání sborníku věnovanému nizozemskému jazykovědci J. J. A. Van Ginnekenovi *Mélanges de linguistique et de philologie offerts à Jacq. Van Ginneken* v Paříži. V publikaci je patrný metodologický vliv PLK a jeho členové také patří mezi přispěvatele sborníku.

Die tschechoslovakische Sprachwissenschaft 1928–1932. *PP* 17 (27. 7. 1937): 203: 6.

Zpráva o vydání článku Kořínka v *Zeitschrift für slavische Philologie*, kde je zmíněn vliv PLK na jazykovědu.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Völkerverständigung und Psychologie. Der XI. Internationale Psychologen-Kongreß in Paris. *PP* 17 (4. 8. 1937): 211: 4.

Zpráva z 11. mezinárodního psychologického sjezdu v Paříži. S příspěvkem zde vystoupil mj. Kořínek a Karl Bühler, „který je svými teoriemi blízký PLK“. Zpráva o sjezdu v *SaS* 3 (1937): 3.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber die Entwicklung der Literaturhistorie in England... *PP* 17 (5. 10. 1937): 274: 8.

Zpráva o Wellekové přednášce v PLK [1. 10.] o vývoji anglické literární vědy. [Text přednášky v *SaS* 4 (1938): 2: 96–105].

Der altpolnische und der altschechische Vers. *PP* 17 (15. 10. 1937): 284: 8.

Zpráva o vydání Hrabákovy doktorské práce *Staropolský verš ve srovnání se staročeským* jako 1. svazek edice *Studie Pražského lingvistického kroužku*.

(A.). Zur Aesthetik der Sprache... *PP* 17 (20. 10. 1937): 289: 8.

Zpráva o Utitzově přednášce v PLK [18. 10.]. V diskusi se diskutovalo zejména o Utitzově pojmu *Seinsicht*. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 2: 127].

(R. J.) [JAKOBSON, Roman]. Prof. L. Hjelmslev in Prag. *PP* 17 (22. 10. 1937): 291: 8.

Článek u příležitosti Hjelmslevova pražského pobytu. Dánský host Louis Hjelmslev přednese 22. 10. přednášku v češtině jako host Ústavu skandinávského a nizozemského ve Společenském klubu Na Příkopěch o srovnávací indogermanistice a 25. 10. v rámci PLK ve Zlaté huse francouzsky o jazykové formě a substanci – „hosté vítání“.

(Gl.). Funktion und Substanz in der Sprache. *PP* 17 (27. 10. 1937): 296: 8.

Zpráva o Hjelmslevově přednášce na schůzi PLK (viz výše, 25. 10.). V diskusi vystoupil Mukařovský. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 2: 128].

(Gl.). Zur Kasuslehre. *PP* 17 (30. 10. 1937): 298: 8.

Zpráva o Skaličkové přednášce v PLK [26. 10.], ve které se odvolával na Hjelmsleva a Jakobsona. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 2: 128].

(Gl.). Aegyptische Sprache. *PP* 17 (10. 11. 1937): 308: 12.

Zpráva o přednášce Františka Lexy na „dobře navštívené“ schůzi PLK [8. 11.] na FF UK o vývoji egyptštiny. V diskusi vystoupil Bogatyrev. [Jednověté shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 2: 128].

Slovo a slovesnost. *PP* 17 (23. 11. 1937): 321: 8.

Zpráva o vydání 3. čísla třetího ročníku *SaS* (1937) v rubrice „Aus den Zeitschriften“.

(Gl.). Zum Problem des Etruskischen. *PP* 17 (8. 12. 1937): 336: 8.

Zpráva o Slottyho přednášce o luštění etruštiny v PLK [6. 12.]. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 3: 191].

Ročník 18 (1938)

Slovo a slovesnost... *PP* 18 (29. 1. 1938): 28: 8.

Anonce vydání 4. čísla 3. ročníku *SaS* (1937) v rubrice „Aus den Zeitschriften“.

(Gl.). Die Sprachenfrage in der Podkarpatská Rus. *PP* 18 (2. 2. 1938): 32: 8.

Zpráva o hojně navštívené schůzi PLK [31. 1.], kde Antonín Hartl přednesl přednášku o jazykové otázce na Podkarpatské Rusi, která měla zahájit přednáškový blok věnovaný vnitřním dějinám jazyků, dialektologii či jazykové kultuře. [Doplňující zprávy viz: „Die Sprachenfrage in der Podkarpatská Rus“. *PP* 18 (6. 2. 1938): 36: 10. Text přednášky v *SaS* 4 (1938): 3: 160–173].

(Gl.). Ueber die tschechischen Elemente in der altrussischen Literatur... *PP* 18 (16. 2. 1938): 46: 7.

Zpráva o přednášce Antonije Florovského v PLK o českých prvcích ve staroruské literatuře, mj. také v dramatu [14. 2.]. V diskusi vystoupili Havránek, Jakobson a prof. [Vladimír?] Francev. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 3: 191].

(-r-) [JAKOBSON, Roman?]. A. W. de Groot in Prag. *PP* 18 (27. 2. 1938): 57: 9.

Oznámení o konání přednášky Alberta Willema de Groota 28. 2. v PLK ve Zlaté huse (viz níže). De Groot pak pokračuje přednášet do Brna na FF MU.

(Gl.). Ueber das Wesen der Wortarten. *PP* 18 (2. 3. 1938): 60: 8.

Zpráva o de Grootově přednášce v PLK (viz výše). V diskusi vystoupili Slotty a Jakobson. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 3: 192].

Zur Theorie der Konsonanten. *PP* 18 (23. 3. 1938): 81: 8.

Zpráva o Jakobsonově přednášce o souhláskách v PLK [21. 3.]. Diskutovali Trnka, Mukařovský, Ružičič. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 3: 192].

(Gl.). Laut und Wortbedeutung. *PP* 18 (6. 4. 1938): 94: 8.

Zpráva o Kořínkově přednášce v PLK [4. 4.]. V diskusi vystoupili Trnka a Jakobson. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 4: 253].

(Gl.). Ueber die Deklination der Eigenschaftswörter... *PP* 18 (7. 4. 1938): 95: 8.

Zpráva o přednášce Jozefa Ružičky v PLK o skloňování [5. 4.]. V diskusi vystoupili Jakobson, Kořínek, Josef Kurz, Ružičič, Skalička a další. [Shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 4: 253–254].

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Ueber Probleme der sprachlichen Interferenz... *PP* 18 (27. 4. 1938): 111: 8.

Zpráva o přednášce Kristiana Sandfelda v PLK [25. 4.; shrnutí přednášky v *SaS* 4 (1938): 4: 255].

(Gl.). Das diachronische Studium der phonologischen und außerphonologischen Phänomene. *PP* 18 (28. 4. 1938): 112: 7.

Přednáška Nicolaase van Wijka v PLK [25. 5.] o diachronickém studiu fonologických a mimofonologických jevů na schůzi PLK. Van Wijk se odvolával na Trubeckého.

(Gl.). Ueber den Genitiv der Negation... *PP* 18 (1. 6. 1938): 141: 8.

Zpráva o Trávníčkově přednášce v PLK o genitivu [30. 5.]. V diskusi vystoupil Havránek a Jakobson. [Text přednášky v *SaS* 4 (1938): 3: 129–138].

(Gl.). Zum Ostnorwegischen: Vortrag von Olaf Broch. *PP* 18 (2. 6. 1938): 142: 8.

Zpráva o přednášce Olafa Brocha v PLK [31. 5.] s názvem „Numerusunterschiede durch Intonationsunterschied in Ostnorwegisch“. Broch bude ještě přednášet v FF MU, FF UK a Slovanském ústavě. Diskutoval Jakobson.

(Gl.). Zur Theorie der Varianten und der Neutralisation. *PP* 18 (29. 6. 1938): 164: 8.

Zpráva o Trnkově přednášce v PLK 28. 6. [V *SaS* datum konání přednášky 27. 6. 1938; text přednášky v *Časopise pro moderní filologii* 24 (1938): 3: 261–270].

N. S. Trubetzkoy gestorben. *PP* 18 (29. 6. 1938): 164: 8.

Nekrolog Trubeckého, který zemřel 25. 6. údajně „po dlouhé nemoci“. Zmíněny jeho práce publikované v edici PLK.

(R. Jn) [JAKOBSON, Roman]. Professor František Trávníček 50 Jahre. *PP* 18 (17. 8. 1938): 205: 8.

Medailon Trávníčka s odkazem na jeho práce vydané PLK.

Acta linguistica. *PP* 18 (25. 10. 1938): 264: 7.

Oznámení o novém připravovaném časopise *Acta linguistica: Revue internationale de linguistique structurale*, který hodlá vydávat Kodaňský lingvistický kroužek společně s PLK.

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Nemám peněz und nemám ty peníze. *PP* 18 (12. 11. 1938): 280: 7.

Shrnutí Trávníčkova článku ve *SaS* 4: 3 (1938) o záporovém genitivu v češtině.

(Gl.). Zum tschechischen Passivum. *PP* 18 (26. 11. 1938): 292: 7.

Zpráva o přednáškovém večeru PLK [23. 11.], kde Trávníček přednášel o českém pasivu. V diskusi vystoupili Havránek a Trnka. [Text přednášky v *SaS* 5 (1939): 1: 13–24].

Zur Phonologie des Italienischen. *PP* 18 (21. 12. 1938): 313: 5.

Zpráva o debatním večeru PLK [19. 12.], kde jako host vystoupila Giulia Porru s přednáškou o fonologické výstavbě italštiny. Studie má vyjít v *Travaux*. [Jednovětě shrnutí večera v *SaS* 5 (1939): 1: 63].

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Torso und Geheimnis. *PP* 18 (31. 12. 1938): 321: 5.

Recenze sborníku *Torzo a tajemství Máchova díla* (red. Mukařovský), který vydal PLK (uvedený jako Pražský literární [sic!] kroužek).

Výběrová bibliografie článků souvisejících se členy Pražského lingvistického kroužku v *Prager Presse*

1926

Eine Auswahl altschechischer Dichtungen.... *PP* 6 (3. 10. 1926): 271: 9.

Jednovětá zmínka o Jakobsonem sestaveném seznamu staročeské poesie vydaném Národní knihovnou.

R. J. [JAKOBSON, Roman]. Nikolaj Durnovo. *PP* 6 (5. 11. 1926): 303: 4.

Medaillon Durnova u příležitosti jeho 50. narozenin. Jakobson popisuje jeho vědecké působení, zmiňuje vliv lingvisty Fortunatova a vyzdvihuje Durnovovy práce z oblasti dialektologie.

1927

Eine Vorlesung über die tschechisch-russischen kulturellen Beziehungen im 19. Jahrhundert... *PP* 7 (14. 8. 1927): 223: 6.

Zpráva o kurzu o česko-ruských kulturních vztazích v 19. století, který bude učit Karcevskij v podzimním semestru 1927 na Ženevské univerzitě.

NOVÁK, Arne. Austausch und Sympathie. *Polen und Die Tschechoslovakei: Probleme und Wege der Zusammenarbeit* 51. Beilage zur *PP* 7 (11. 12. 1927): 340: 2–10.

Představení českých spisovatelů od Antonína Puchmajera po Karla Čapka a srovnání jejich tvorby s polskými autory (Mickiewicz, Maria Konopnicka, Władysław Reymont).

FISCHER, Otokar. F. X. Šaldas Beziehungen zur deutschen Literatur. *Dichtung und Welt* 52. Beilage zur *PP* 7 (18. 12. 1927): 347: I–II.

Článek u příležitosti Šaldových 60. narozenin o jeho kritické metodě a vztahu k německé literatuře.

1928

JAKOBSON, Roman. Wandlungen in der Sprachwissenschaft: Vom I. Internationalen Linguistenkongreß im Haag. *PP* 8 (25. 4. 1928): 115: 7.

Zpráva o 1. mezinárodním sjezdu jazykovědců v Haagu. Z ČSR se účastnili Bedřich Hrozný, Josef Janko, Mathesius, Trnka, Weingart. (Jakobson u sebe uvádí pouze v závorce „Praha“). Význam sjezdu spočívá v navázání kontaktů mezi jazykovědci a v možnosti srovnání vývoje jazykovědy v jednotlivých zemích. Na sjezdu byly diskutovány otázky týkající se srovnávací jazykovědy, jejich hranic a vztahu jazyka a mentality národa. [Upraveno vyšlo francouzsky v *Change* 10 (1972): 185–187].

1929

Der Kongreß der tschechoslovakischen Philosophen, Philologen und Historiker. Das vorläufige Programm. *PP* 9 (26. 1. 1929): 26: 7.

Představení programu I. sjezdu československých filosofů, filologů a historiků, který se v Praze uskutečnil 3. až 7. dubna 1929 a jehož se organizačně i jako mluvčí zúčastnili členové PLK (nejvíce v bohemistické a anglistické [a germanistické] sekci). Hlavní témata byla: současný stav oboru a nové metody, jeho výuka na středních školách, současný stav zkoumané látky (v případě literatury).

Sjezd byl rozdělen do sedmi sekcí:

- Filosofická (předsedající Emanuel Rádl), přednášky: Současný stav filosofie a její problémy, filosofie na středních školách v ČSR, reforma univerzitního vzdělání filosofie, současné problémy etiky a náboženství, problémy a současný stav psychologie, problémy estetiky, stav sociologického bádání, filosofie českých dějin, ideály nové vzdělanosti, filosofické základy pedagogiky, filosofie na zahraničních středních školách a reforma filosofického vzdělávání na středních školách v ČSR.
- Bohemistická (předsedající Emil Smetánka, zástupci předsedajícího Albert Pražák a Arne Novák, sekretář Jan Mukařovský), přednášky: tradiční kořeny české literatury od 1. světové války, Julius Zeyer (A. Novák), počátky lingvistické geografie na Slovensku (Václav Vážný), funkce mluvené řeči, typy školáků podle mluvního stylu (Bohuslav Havránek), správná výslovnost (František Oberpfalcer), o výuce mateřského jazyka v ČSR a v zahraničí, nové směry poetiky (Mukařovský), stav literárněhistorického bádání na Slovensku, debata o vzdělávání mluvy, debata o interpretaci básní a vzdělávání, o výuce poetiky a vysvětlování básnických děl (Mukařovský).
- Slavistická (předsedající Miloš Weingart, zástupci předsedajícího Jiří Horák a Oldřich Hujer, tajemník Oberpfalcer), přednášky: nové slavistické studie, současný stav výzkumu československých lidových písní, nové výzkumy jihoslovenské lidové epiky, slovanská myšlenka u Puškina, atd. (více v definitivním programu).
- Germanistická a anglistická (předsedající Josef Janko, náměstci předsedajícího Vilém Mathesius a Antonín Beer), přednášky: o překladu básnických děl (Otokar Fischer), význam run, vyučování v němčině, úkoly české germanistiky s ohledem na literární dějiny, Stefan Georg, dějiny německé literatury na území ČSR, funkční gramatika (Mathesius), charakteristika moderní anglické řeči z českého pohledu (Bohumil Trnka), viktoriánská literatura, současná anglická literatura, současná skandinávská literatura.
- Romanistická (předsedající Prokop M. Haškovec), přednášky: moderní francouzština, francouzský romantismus, současná francouzská literatura, vysokoškolské vzdělávání profesorů cizích jazyků pro střední školy v zahraničí, cíle a prostředky fonetického vzdělávání na středních školách, interpretace básnických děl ve vyučování francouzštiny a češtiny, rumunština (více v definitivním programu).
- Klasická (předsedající Otakar Jiráni): vitalita klasické filologie ve škole a její metody v nové době, pojem filologie, výuka latiny na gymnáziích, Říman v československých zemích, středověká a humanistická latina, cíle klasické řeči na středních školách, nové metody výuky latiny...

- Historická (předsedající Josef Pekař), přednášky: středoškolská profesori a jejich využití pro studium městských archivů, románská a gotická architektura, hlavní problémy dějepisu, počátky našeho novověku, sociální historie měst, dějiny Chodska, selské války, všeobecné dějiny 17. století.

WEINGART, Miloš. *Schriftsprache und Dialekt*. *PP* 9 (1. 2. 1929): 32: 7.

Ukázka z česky psané studie „O politických a sociálních složkách v starších dějinách spisovných jazyků slovanských, zvláště církevně-slovanského“, která vyšla ve sborníku *Z dějin východní Evropy a Slovanstva*, který byl věnovaný profesoru Univerzity Karlovy Jaroslavu Bidlovi k šedesátým narozeninám (1928).

[MÁGR, Antonín Stanislav]. *Altschechische geistliche Lieder*. *PP* 9 (24. 2. 1929): 321: 8.

Recenze Jakobsonovy knihy *Nejstarší české písně duchovní*. Jakobson se vedle kulturněhistorické perspektivy zabýval formální analýzou textů.

JAKOBSON, Roman. *Dem Gedächtnis Jan Wiktor Porzezińskis*. *PP* 9 (17. 3. 1929): 76: 8.

Nekrolog následovníka lingvisty a žáka Filippa Fortunatova, velmi významného jazykovědce. Jakobson staví Fortunatova vedle de Saussura. J. W. Porzeziński na Fortunatova navázal výzkumy v oblasti historické fonetiky a dialektologie, morfologie hlásek, ačkoliv bohužel nejsou všechny jeho přednášky publikované. Jakobson upozorňuje na jejich osobní setkání v Moskvě 1920 a sdílení představy o krizi evropské lingvistiky. Mezi jeho významné žáky patří např. Trubeckoj.

FISCHER, Otokar. *Deutsche Slavistik und tschechische Germanistik*. *PP* 9 (29. 3. 1929): 88: 7.

Reakce na programovou publikaci německých slavistů Heinricha Felixe Schmidta a Reinholda Trautmanna *Wesen und Aufgaben der deutschen Slavistik* (1927) z pozice českého germanisty. Podle O. Fischera takovýto program české germanistice chybí a vyjadřuje se pro větší konfrontaci s programovým úsilím a bádáním německých slavistů.

EISNER, Paul. *Tschechischer Argot*. *PP* 9 (13. 6. 1929): 160: 7.

Článek o významu studia argotu Ripplem a přínosu Ripplovy práce. Zmíněna je Ripplova studie ve festschriftu pro Franze Spinu *Slavistische Studien* (1929).

[BOGATYREV, PETR, JAKOBSON, Roman]. *Literatur und Folklore*. *Dichtung und Welt* 36. Bei-
lage zur *PP* 9 (8. 9. 1929): 245: I-II.

Přetištěná a redakčním úvodem doplněná [střední] část studie Jakobsona a Bogatyreva „Die Folklore als besondere Form der Schaffens“, ve které se kriticky vyrovnávají s pozitivistickým a romantickým přístupem k folkloru. Studie původně vyšla ve festschriftu pro Josefa Schrijnena *Donum natalicium Schrijnen*. [Celá studie vyšla česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971].

Probleme der slavischen Literaturgeschichte. Diskussionsthese für den Kongreß der slavischen Philologen in Prag. *PP* 9 (22. 9. 1929): 259: 8.

Shrnutí diskusních odpovědí J. Horáka na teze pro pražský I. sjezd slovanských filologů, které byly rozeslány organizátory a mají být diskutovány ve třech sekcích (literárněhistorická, lingvistická, pedagogicko-di-

daktická): Srovnávací slavistická literární historie je součástí literární komparistiky, ale má své vlastní úkoly, proto mají být na univerzitách jmenováni profesori speciálně pro srovnávací dějiny slovanské literatury. Ačkoliv jsou její metody obecně stejné jako v jiných oblastech komparistiky, zohledněn musí být národní rozvoj slovanstva, kdy byla literatura národní tribunou a vyvěřela se v úzkém spojení s politickým vývojem, proto je podstatná také sociologická analýza. Předmětem porovnání jsou jak vzájemné vlivy slovanských kultur, tak kultur západních, a to jak při porovnávání biografii, tak při analýze kompozice a výrazových prostředků. V závěru článku též zmínky teží dalších autorů (mj. Mukařovský a O. Fischer).

FISCHER, Otokar. Neue Richtungen in der Literaturwissenschaft. *PP* 9 (4. 10. 1929): 270: 6.

Plné znění konferenčních tezí v literárněhistorické sekci slavistického sjezdu od O. Fischera.

TRNKA, Bohumil. Prof. Josef Janko: Zu seinem 60. Geburtstag. *PP* 9 (25. 10. 1929): 291: 3–4.

Medailon germanisty Josefa Janko, zdůrazněna je jeho jazykovědná orientace, zájem o gramatiku a etymologii.

Xenia Pragensia. *PP* 9 (25. 10. 1929): 291: 6.

Zpráva o stejnojmenném festschriftu Klubu moderních filologů, který byl věnován germanistům Univerzity Karlovy Arnoštu Krausovi a J. Jankovi. Sborník redigovali Mathesius, O. Fischer a Trnka. Vedle nich přispěl také Wellek.

[MÁGR, A. S.]. Nachklänge zum Slavisten-Kongreß. *PP* 9 (2. 11. 1929): 297: 6.

Shrnutí ohlasů slavistického sjezdu. První část tvoří překlad článku Jakobsona „Romantické všeslovanství – nová slavistika“, původně otištěný česky v časopise *Čin* (31. 10. 1929), ve kterém Jakobson představuje strukturalismus, strukturální lingvistiku a PLK. Představen pojem „strukturalismus“, ale pasáž o PLK je v *PP* vynechána. V druhé části je otištěn překlad článku Marjana Szykowského z *Kuriera Warszawského*, který se zabývá universitními podmínkami slavistiky v Polsku a potřebou reformy středoškolského vzdělání. Zatímco v oblasti teorie a jazykovědy je polská slavistika na evropské úrovni, problémy historie literatury jsou zanedbané.

Mgr. [MÁGR, Antonín Stanislav]. Herders Vorgänger. *PP* 9 (5. 11. 1929): 300: 8.

Shrnutí studie V. Jiráta „Beitrag zur Problem: Herders Vorgänger“ ze sborníku *Xenia pragensia*. Předchůdci a současníci Johanna Gottfrieda Herdera jsou studováni prostřednictvím jeho raných prací a jejich recepcí. Článek navazuje na shrnutí článku Bittnera o vztahu Herderovy filosofie dějin a Slovanů z *PP* 2. 10. 1929.

EISNER, Paul. Germanoslavica (Vrchlický und Lessing). *PP* 9 (16. 11. 1929): 311: 6.

Zpráva o příspěvku A. Nováka „Zweierlei jüdische Weisheit“ o vztahu her *Rabínská moudrost* Jaroslava Vrchlického a *Moudrý Nathan* G. E. Lessinga, otištěném ve sborníku *Xenia pragensia*.

1930

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Polabische Studien. *PP* 10 (20. 6. 1930): 168: 6.

Recenze Trubeckého stejnojmenné publikace, ve které je uplatněna nová fonologická metoda a studium jazykového systému (Sprachsystem), resp. rekonstrukce jazykového systému polabských systémů a fonologického systému (Lautsystem). Pojem *Lautsystem* je vysvětlen jako celek (Gesamtheit) aspektů fonetických, fonologických a morfonologických. Dále je hodnocen význam publikace, také pomocí citace Trubeckého kritiky převažujícího psychofonetického přístupu ve slavistice.

N. Trubetzkoy... *PP* 10 (25. 6. 1930): 173: 8.

Profesor slavistiky Vídeňské univerzity Trubeckoj jmenován řádným členem Rakouské akademie věd.

[MÁGR, A. S.]. Zur tschechischen Syntax. *PP* 10 (27. 7. 1930): 204: 9.

Recenze publikace Trávnička *Neslovesné věty v češtině. Díl I: Věty interjექční* (Brno, 1930).

FISCHER, Otokar. Marxistische Literaturkritik. *PP* 10 (4. 9. 1930): 243: 8.

Kritika publikace *La littérature à la lumière du matérialisme historique* Marca Ickowicze a zhodnocení souborně vydaného díla německého marxistického kritika Franze Mehringa. [Vyšlo česky v FISCHER, Otokar. *Slovo o kritice*, 1947].

[BÉM, Alfréd]. Gribojedovs „Verstand schafft Leiden“ im Schaffen Dostojevskijs. *PP* 10 (7. 11. 1930): 305: 6.

Referát Béma o vlivu Gribojedova na Dostojevského, přednesený na pátém sjezdu ruských učitelů v zahraničí v Sofii v září 1930.

BOGATYREV, Petr. Lévy-Bruhl und die Ethnographie der europäischen Völker. *PP* 10 (8. 11. 1930): 306: 6.

Zpráva o přednášce a diskusi prof. Koyrého o práci Luciena Lévy-Bruhla, a zejména jeho pojetí „primitivní mentality“, v Pražském etnografickém kroužku. Po přednášce následovala diskuse, které se účastnili Hessen, J. Horák, Matija Murko, Jakobson, [Drahomíra?] Stránská a Bogatyrev. Podstatnou část textu tvoří Bogatyrevova reflexe této diskuse a práce Luciena Lévy-Bruhla s ohledem na etnografii, a zejména předmět Bogatyrevovy práce (Podkarpatská Rus, lidová kultura). [Vyšlo upraveno česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971].

[HAVRÁNEK, Bohuslav]. Prof. Oldřich Hujer: Zu seinem Geburtstage am 25. November. *PP* 10 (25. 11. 1930): 323: 8.

Medailonek k padesátinám profesora srovnávací jazykovědy Univerzity Karlovy, předsedy Jednoty českých filologů [a zakládajícího člena PLK] Oldřicha Hujera.

JIRÁT, Vojtěch. Rilkes Duineser Elegien tschechisch. *PP* 10 (26. 11. 1930): 324: 8.

O *Elegiích z Duina* Reinera Maria Rilkeho a jejich přebásnění P. Eisnerem, které je druhým překladem tohoto díla do slovanského jazyka.

1931

P. E. [EISNER, Pavel]. Prinzipien der Euphonie im lyrischen Kunstwerk. *PP* 11 (26. 6. 1931): 172: 10.

Představení Mukařovského výzkumů v oblasti eufonie uměleckého díla. Zmíněna je jeho studie o Otakaru Theerovi (*Listy filologické* LVIII, č. 2–3) a výzkum eufonie u K. H. Máchy. Výzkum eufonie je oceněn jako samostatný předmět studia, v Mukařovského pojetí je užitečnou esteticko-poznávací metodou.

MEYER, Karl Heinrich. Vorlesungen über slavische Volkskunde... *PP* 11 (7. 8. 1931): 212: 6.

Zpráva o přednáškách Bogatyreva, které se uskutečnily v jarním semestru 1931 na Slavistickém semináři na univerzitě v Münsteru. Bogatyrev přednášel v ruštině o východních Slovanech, zejména Slovácích a Rusínech. Vycházel z etnografického výzkumu, který podnikal pro česká a ruská muzea a pro výstavu „Život a umění Podkarpatské Rusi“. V podzimním semestru 1931 mají následovat Bogatyrevovy přednášky o „pověřích Slováků a Ukrajinců“.

BOGATYREV, Petr. Puppentheater in Münster. *Dichtung und Welt* 34. Beilage zur *PP* 11 (23. 8. 1931): 227: 1–3.

Reportáž z tradičního jarmarku v Münsteru a popis představení tradičního maňáskového divadla v münsterské psychiatrické léčebně. Bogatyrev srovnává postupy tohoto maňáskového divadla s ruským a českým loutkovým divadlem. Všímá si řeči postav cizích národností a odkazuje na svou starší publikaci *České loutkové a ruské lidové divadlo* (1923). [Výšlo česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971].

Prof. V. Mathesius... *PP* 11 (20. 9. 1931): 284: 7.

Ohlášení o zvolení Mathesia členem Stálého mezinárodního lingvistického výboru. Uveden také výčet jeho členů.

JAKOBSON, Roman. Tolstoj über Masaryk: Aus den Papieren des Arztes Dušan Makovický. Ein unbekanntes Dokument. *PP* 11 (28. 10. 1931): 292: 1–2.

Fragment textu o Masarykovi a jeho pojetí sebevraždy, který nadiktoval L. N. Tolstoj svému lékaři Dušanu Makovickému. Fragment se dochoval v Národním muzeu a byl otištěn [na titulní a druhé stránce] s Jakobsonovým komentářem o Makovickém, jeho spolupráci s Tolstojem a okolnostech vzniku fragmentu.

WOLLMAN, Frank. Die vergleichende slavische Literaturgeschichte: Eine Erwiderung. *Dichtung und Welt* 47. Beilage zur *PP* 11 (22. 11. 1931): 316: 2.

Polemika s Alexandrem Brücknerem (*PP* 4. 10. 1931) o metodologii srovnávacích dějin slovanské literatury. Wollman se ohrazuje proti svému údajnému rusofilství. Brücknerovi vytýká, že nepovažuje tradiční (lidovou) slovanskou literaturu za předmět historického srovnávání. Wollman prosazuje „eidologickou metodu“ a odvolává se mj. na svou knihu *Slovesnost Slovanů* (1928).

1932

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Sprache und Kultur. *PP* 12 (29. 1. 1932): 29: 8.

Mágrův příspěvek do diskuse o jazykovém purismu a přednáškovém cyklu PLK *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Upozorňuje, že kromě hlediska spisovatelů a jazykovědců je důležitý také pohled filosofů, a představuje názory na vztah řeči a jejího smyslu, kritiku soudobé kultury a duchovní krize společnosti u filosofa Karla Jasperse.

SILBERSTEIN, Leopold. Karl Jaspers' „Philosophie“. *PP* 12 (2. 4. 1932): 91: 8.

Recenze Jaspersovy publikace *Filosofie* (1932). Jaspersova filosofie je významná svým zaměřením na jedince a jeho „existenci“, která je možná jen v komunikaci s jinými „existencemi“. Silberstein se také věnuje Jaspersovi jako měšťanovi (Bürger).

Časopis pro moderní filologii. *PP* 12 (7. 4. 1932): 96: 8.

Představení obsahu prvního a druhého čísla 18. ročníku *Časopisu pro moderní filologii*, ve kterém má příspěvky Mathesius. Bogarytev uvedl edici dopisů Zeyera Františku Řehořovi.

R. J. [JAKOBSON, Roman]. Neue Arbeiten N. van Wijks über das Altkirchenslavische. *PP* 12 (14. 4. 1932): 103: 8.

Recenze studií van Wijka „Geschichte der altkirchenslavischen Sprache“ (1931) a „Studien zu den altkirchenslavischen Paterika“ (1931). Ačkoliv existuje mnoho příruček staroslověnštiny, nové edice přináší nové poznatky a problémy pravopisné, hláskoslovné a tvaroslovné. Van Wijk se sice neoprostil od starší, mechanické tradice zkoumání jazyka, přesto reaguje na nejnovější vědecké podněty, jaké přináší například fonologie.

R. J. [JAKOBSON, Roman]. Die Lautwissenschaften. *PP* 12 (24. 7. 1932): 201: 9.

Shrnutí z amsterdamského sjezdu „fonetických věd“ s uvedením přednášejících o slavistických tématech.

Mgr. [MÁGR, A. S.]. Der Vormarsch der Phonologie. *PP* 12 (29. 9. 1932): 266: 6.

Oznámení o vydání prvního čísla *Bulletin d'Information Association Internationale pour les études phonologiques* spolu se seznamem přispěvatelů a badatelů v oblasti fonologie.

BOGATYREV, Petr. Ostslavische Märchen. *Literaturzeitung* 14. Beilage zur *PP* 12 (2. 10. 1932): 269: III.

Recenze knihy Jiřího Polívky *Slovanské pohádky. I. Úvod*. Bogatyrev zdůrazňuje Polívkovu erudici a představuje podobnosti jeho přístupu s moderní jazykovědou a koncepcí jazykového společenství (Sprachgemeinschaft), kterou zmínil Jakobson ve svém článku o van Wijkovi [výše 14. 4. 1932] v souvislosti s eurasijským jazykovým společenstvím. Polívkova kniha poskytuje cenný materiál k formální analýze pohádky a má být přeložena do některého ze světových jazyků.

EISNER, Paul. Sprachkultur und Sprachwissenschaft. *Literaturzeitung* 18. Beilage zur *PP* 12 (28. 10. 1932): 295: III.

Recenze knižního vydání přednášek členů PLK *Spisovná čeština a jazyková kultura*. V tezích je shrnut význam tohoto počínu. Eisner zdůrazňuje spojení programového a polemického vystoupení nové vědecké školy s aktuálními a praktickými kulturními otázkami.

UTITZ, Emil. Griechische Grabreliefs. *PP* 12 (19. 11. 1932): 316: 7.

Úryvek o řeckých náhrobních reliéfech z Utitzovy knihy *Mench und kultur*, ve které se Utitz snaží odpovědět na otázku, jestli se smysl lidství naplňuje v odevzdanosti kultuře nebo naopak slouží kultura lidem.

1933

rr. Kulturdynamik. *PP* 13 (13. 1. 1933): 13: 6.

Recenze Utitzova eseje *Mench und Kultur*.

Ko. [KOŽEŠNÍK, Karel?]. Wiener Slavistik nach dem Kriege. *PP* 13 (1. 3. 1933): 60: 8.

Článek o vídeňské slavistice a jejích osobnostech, mezi kterými je hlavní Trubeckoj se svým fonologickým a funkčním přístupem k jazyku.

Ko [KOŽEŠNÍK, Karel?]. Kritik der Filmkritik. *PP* 13 (8. 3. 1933): 67: 6.

Zpráva o diskusi o filmové kritice, kterou uspořádal Masarykův lidovýchovní ústav, kterou vedl dr. Trnka a kde promluvil Otto Rádl.

Von der linguistischen und philologischen Bibliographie... *PP* 13 (15. 3. 1933): 74: 8.

Zpráva o vydání *Bibliografie československých prací lingvistických a filologických* za rok 1931 a představení její 1. části „Linguistika obecná, indoevropská, slovanská a česká“, kterou sestavil Havránek se spolupracovníky (mj. s Mukařovským).

Beiträge zur englischen Sprach- und Literaturgeschichte. *PP* 13 (14. 6. 1933): 162: 6.

Zpráva o vydání *Příspěvků k dějinám řeči a literatury anglické* FF UK, kam mj. přispěl Wellek.

WOLLMAN, Frank. Jugoslavische Dichtkunst in der Tschechoslovakei. *Die Kleine Entente*. Sonderbeilage der *PP* 13 (31. 5. 1933): 149: 6–7.

Článek o recepci jugoslávského básnictví v českém prostředí. Během národního obrození vznikaly české překlady (mimo jiné K. J. Erbena, F. L. Čelakovského) jihoslovenské lidové epiky, lyrika byla překládána méně (např. Eliškou Krásnohorskou). Sociálně-politické hledisko je ve volbě překládání Ivana Cankara. Wollman zdůrazňuje také zájem o jihoslovenské drama.

R. J. [JAKOBSON, Roman]. Aus der deutschen Russistik. *PP* 13 (21. 7. 1933): 197: 6.

Recenze německých rusistických disertací Louisy Wanstratové (*Beiträge zur Charakteristik des russischen Wortschatzes*) a Antona Paschena (*Die semasiologische und stilistische Funktion der trat/torot – Alternationen in der altrussischen Literatursprache*). Jakobson připomíná souvislost prací s bádáním Nikolaje Durnova, Havránka nebo Savického.

MATHESIUS, Vilém. Otto Jespersen in Prag. *PP* 13 (29. 9. 1933): 267: 6.

Medailonek Jespersena u příležitosti jeho pražské návštěvy [29. 9. 1933 přednášel v PLK]. Mathesius vyzdvihuje jeho práce o anglickém jazyce. [Přetištěno v VYKYPĚL, Bohumil. *Vilém Mathesius: Contribution to his life and work*. München: LINCOM, 2012].

1934

K[OŽEŠNÍK, Karel?]. Zum Problem der literarischen Entwicklung. *PP* 14 (18. 7. 1934): 193: 4.

Recenze vydání Mukařovského knihy *Polákova Vznešenost přírody* (1934).

[MÁGR, A. S.]. Programm des VIII. Internationalen Philosophenkongresses. Prag vom 2. bis 7. September 1934. *PP* 14 (4. 8. 1934): 210: 7.

Program mezinárodního filosofického sjezdu, který se koná 2. 7. září 1934 v Praze. Na programu mj. Mukařovský s přednáškou „Umění jako sémiologický fakt“ (v sekci D „Logistika“).

1935

Vier Vorträge über die zeitgenössische Kunst... *PP* 15 (12. 1. 1935): 11: 8.

Informace o přednáškovém cyklu SVU Mánes o současném umění. Přednáší O. Fischer („Tendence v umění“), Mukařovský („Dialektické rozpory v moderním umění“), André Breton (obrazové a básnické v surrealismu) a Utitz (význam umění pro současnost).

(-ei-) [EISNER, Pavel]. „Die Sendung der Kunst in unserer Zeit“. *PP* 15 (9. 2. 1935): 39: 7.

Zpráva o Utitzově přednášce v Mánesu o funkci umění v současnosti.

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Uebersetzungskunst. *PP* 15 (7. 4. 1935): 96: 11.

Zpráva o diskusi o umění překladu, kterou uspořádal Spolek posluchačů filosofie UK společně s posluchači německé filosofické fakulty 4. 4. Diskuse se mj. zúčastnili Sloty, O. Fischer, Edmund Schneeweis, Wellek, Jiráta a Eisner.

Die Slavischen Enklitika. *PP* 15 (30. 5. 1935): 146: 6.

Zpráva o vydání Jakobsonovy publikace o skloňování ve slovanských jazycích v rámci vydání příspěvků z lingvistického sjezdu v Římě 1933.

JAKOBSON, Roman. Gemeinsame Kultursprache. *PP* 15 (6. 6. 1935): 153: 2.

Studie o vztazích sovětské a západoevropské vědy. Styk západu a Sovětského svazu v oblasti vědy je nyní sporadický a neorganizovaný, ačkoliv ruská věda má hluboké poznatky v oblasti národopisu, geochemie, výzkumu Arktidy apod. Poučná je také tendence k syntéze jednotlivých poznatků do jednotného systému. Vztahy mezi sovětskou a západoevropskou vědou by proto měly být trvalé, organizované a uskutečňované podle plánu. Na obranu světa je potřebná společná politická i kulturní řeč. [Vyšlo česky v *Zemi sovětů* 4 (červenec 1935): 4: 109–111].

NOVÁK, Mirko. Neue Betrachtungen über ästhetische Funktion. *PP* 15 (9. 6. 1935): 156: 11.

a

NOVÁK, Mirko. Soziologie der ästhetischen Norm. *PP* 15 (3. 11. 1935): 297: 10.

Recenze Mukařovského studie o estetické funkci v časopise *Sociální rozhledy*.

SILBERSTEIN, Leopold. Philosophie und Gegenwart. Die Welt am Sonntag 43. Bilderbeilage der *PP* 15 (27. 10. 1935): 291: 3.

Recenze Uitzovy knihy *Die Sendung der Philosophie unserer Zeit*.

(Mgr.) [MÁGR, A. S.]. Allgemeine, slavische und tschechoslovakische Metrik. *PP* 15 (30. 11. 1935): 324: 7.

Shrnutí Jakobsonova hesla „metrika“ v *Ottově naučném slovníku*.

1936

Máchas Anteil an der Entwicklung des tschechischen Verses und Themas. *PP* 16 (18. 3. 1936): 78: 8.

Oznámení o Mukařovského studii o Máchovi v *Listech pro umění a kritiku* v rubrice „Aus den Zeitschriften“.

FISCHER, Otokar. Dichter und Uebersetzer. *PP* 16 (29. 3. 1936): 89: 10.

Úvaha o nestálosti hranic mezi překladatelstvím a básnictvím: překladatel musí být do značné míry básníkem. [Vyšlo česky v FISCHER, Otokar. *Literární stati a studie I* (2014)].

EISNER, Paul. Zum Phänomen K. H. Mácha. *PP* 16 (1. 5. 1936): 121: 7.

Eisnerova úvaha o Máchovi na základě Mukařovského článku o Máchovi v *Listech pro umění a kritiku*.

Ein Mácha-Almanach... *PP* 16 (6. 6. 1936): 155: 6.

a

EISNER, Paul. Manifest für der wahren Mácha. *PP* 16 (25. 6. 1936): 174: 8.

Informace o vydání sborníku *Ani labuť ani Lůna*.

Der IV. Internationale Kongreß der Linguisten... *PP* 16 (3. 9. 1936): 241: 6.

Zpráva o lingvistickém sjezdu v Kodani, kterého se mj. účastnili Mukařovský, Havránek, Trnka, Jakobson. Jedním z témat sjezdu byl národní jazyk.

1937

A. St. Mágr. *PP* 17 (6. 4. 1937): 95: 5–6.

Medailonek Mágra u příležitosti jeho padesátých narozenin. Vedle životopisu představena Mágrova překladatelská a novinářská činnost.

Jan Mukařovskýs Schrift... *PP* 17 (13. 5. 1937): 131: 6.

Zpráva o srbochorvatském překladu Mukařovského studie „Estetická funkce, norma a hodnota jako sociální fakty“ a jeho vydání v záhřebském revue *Arx* 3–4 v rubrice „Aus den Zeitschriften“.

(k) [KOŽEŠNÍK, Karel?]. Der Funktion der Tracht... *PP* 17 (21. 5. 1937): 138: 8.

Recenze vydání Bogatyrevovy studie *Funkcie Kroja na Moravskom Slovensku (Spisy národopisného odboru Matice Slovenské 1 [1937])*.

PEČÍRKA, Jaromír. Die tschechoslovakische Avantgarde. *PP* 17 (21. 5. 1937): 138: 8.

Recenze výstavy divadla D 37 o československé avantgardě, která se konala v rámci divadelního festivalu avantgardy pořádaného D 37 a E. F. Burianem. Výstava měla představit vazby mezi moderním divadlem a jinými oblastmi umění a překonat specializovanost jednotlivých oblastí. Na výstavě byla prezentována mj. vědecká literatura [a publikace PLK].

(R. J.) [JAKOBSON, Roman]. Frank Wollmans Ideen zur slavischen Literaturgeschichte. *PP* 17 (29. 5. 1937): 154: 8.

Recenze knih A. Nováka *Duch a národ* (Praha: Fr. Borový, 1936) a Wollmana *K metodologii srovnávací slovesnosti slovanské* (Brno: *Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně* č. 46, 1936). Obě publikace spojuje téma pečlivého rozlišování mezi národem (Volk) a státem a oba autoři se vyhýbají degradování vědeckého poznání na politický pamflet, na rozdíl od prací slavistů a historiků jako K. Bittner nebo Josef Pfitzner.

(P. E.) [EISNER, Pavel] Sieben Jahrhunderte Tschechisch. *PP* 17 (25. 6. 1937): 173: 7.

Zpráva o vydání 3. svazku *Československé vlastivědy* se zvláštním svazkem věnovaným jazyku, ve kterém Havránek popsal historii češtiny.

JAKOBSON, Roman. Olaf Broch – 70 Jahre. *PP* 17 (4. 8. 1937): 211: 6.

Medailon k Brochovu výročí.

(L. S.) [SILBERSTEIN, Leopold]. Die Internationale des Geistes: Der IX. Philosophen-Kongreß in Paris. *PP* 17 (8. 8. 1937): 215: 5.

Zpráva o sjezdu filozofů v Paříži. Kongres se konal „ve znamení Descarta a Bergsona“ a jeho program tvořily přednášky soustředěné mezi póly exaktní vědy a spekulace. Vynikající byla přednáška nositele Nobelovy ceny za fyziku Louise de Broglie. Zvláštní (a „dobře navštívenou“) sekci měl na kongresu také Pražský filozofický kroužek, který [vedle Silbersteina] reprezentovali Utitz a Jan Blahoslav Kozák. Předmětem zasedání byly pojmy „norma“ a „transcendence“, příspěvky přednesli např. Ludwig Landgrebe, Jan Patočka, Jan Mukařovský nebo Oskar Kraus. [Součástí článku je fotografie ze sjezdového zasedání Pražského filozofického kroužku zachycující mj. Silbersteina a Mukařovského]

Das Funktionsproblem in der Architektur... *PP* 17 (21: 8. 1937): 228: 6.

Zpráva o Mukařovského článku o problémech funkce v architektuře, otištěném v časopise *Stavba* [14 (1937): 1: 5–12]. Rubrika „Aus den Zeitschriften“.

BOGATYREV, Petr. J. E. Purkyně privat. *PP* 17 (1. 10. 1937): 270: 8.

Ukázky ze zápisků ruského slavisty Izmaila Srezněvského z návštěvy J. E. Purkyněho ve Vratislavi.

Eine Trauerfeier für F. X. Šalda und Václav Tille... *PP* 17 (16. 11. 1937): 314: 8.

Zpráva o smuteční slavnosti k úmrtí Šaldy a Václava Tilleho ve velké posluchárně FF UK 18. 11. O Šaldovi promluví Mukařovský a o Tillem Josef Kopal.

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Onegin, von Josef Hora gedeutet. *PP* 17 (14. 12. 1937): 342: 8.

Zpráva o vydání Puškinova *Evžena Oněgina* v překladu Josefa Hory, s úvodní Jakobsonovou studií. Vyšlo v nakladatelství Melantrich v redakci Jakobsona a Béma jako 2. svazek v rámci Puškinova výročí.

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Der lebende Vrchlický. *PP* 17 (21. 12. 1937): 349: 8.

Zpráva o vydání sborníku *Živý Vrchlický*, kam mj. přispěli Jakobson a O. Fischer.

(P. E.) [EISNER, Pavel] Puškin und kein Ende. *PP* 17 (28. 12. 1937): 355: 8.

Zpráva o vydání Puškinova *Měděného jezdce* Evropským literárním klubem v novém znění od Bohumila Mathesia a s Jakobsonovou studií.

1938

[JAKOBSON, Roman]. Zum Entstehung des tschechischen Nationalgedankens. *PP* 18 (1. 1. 1938): 1: 9.

Ukázka z Jakobsonovy studie „Glosy k legendě o Sv. Prokopu“ ze sborníku *Živý Vrchlický* (viz výše).

(P. E.) [EISNER, Pavel] Ein Lehrbuch des Englischen. *PP* 18 (13. 1. 1938): 12: 8.

Zpráva o vydání Mathesiovoy publikace *Nebojte se angličtiny* a Trnkovy publikace *Čech mezi Angličany*.

Prof. Bohuslav Havránek... *PP* 18 (16. 4. 1938): 103: 7.

Zpráva o Havránkových přednáškách v Sofii.

(Gl.). Balkanlinguistik. *PP* 18 (29. 4. 1938): 113: 8.

Zpráva o Sandfeldově přednášce o balkánské jazykovědě ve Slovanském ústavu. Diskuse se zúčastnil i van Wijk (viz výše).

(Gl.). Prof. O. Broch spricht. *PP* 18 (4. 6. 1938): 144: 8.

Zpráva o Brochově přednášce o řeči, rytmu a intonaci na FF UK.

(P.E.) [EISNER, Pavel]. Nikolaj Trubetzkoy *PP* 18 (30. 6. 1938): 165: 8.

Nekrolog Trubeckého.

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Zur tschechischen Rechtschreibung. *PP* 18 (7. 9. 1938): 223: 8.

a

(P. E.) [EISNER, Pavel]. Ueber Sprach-Purismus. *PP* 18 (28. 9. 1938): 242: 5.

Články o Trávníčkových názorech, formulovaných mj. v *Přítomnosti*, na český pravopis a výhrady vůči jeho změně a proti jazykovému purismu.

Slavische Rundschau, Germanoslavica a Prager Rundschau**1929**

Der Anglist.... *SR* 1 (November 1929): 9: 804.

Zpráva o úspěšné přednášce Mathesia na 57. sjezdu německých filologů v Salzburku v září 1929. Mathesius představil cíle a úkoly srovnávací fonologie. Dle autora zprávy jde o první případ přímého kontaktu německé, neslavistické filologie s výsledky dosaženými v slavistice. Je zmíněn PLK.

1930

GESEMANN, Gerhard. Rückblick und Ausblick. *SR* 2 (Januar 1930): 1: 1–7.

Zpráva o prvním ročníku *SR*. V souvislosti s podněty 1. sjezdu slovanských filosofů je zmíněn PLK – jako „Mathesiův pražský volný lingvistický kroužek“ – a také Etnografický kroužek.

Pražský Linguistický Kroužek. *SR* 2 (Juni 1930): 6: 474.

Zpráva o existenci PLK s přehledem komisí a dosavadních vystoupení na mezinárodních sjezdech (1928, 1929). Kroužek založili mladí čeští a zahraniční lingvisté zaměřující se na funkčně-strukturální metodu a „statickou a historickou“ fonologii. Představena je edice *Travaux* a plán přednášek pro akademický rok 1930/1931.

1931

Internationale phonologischer Konferenz. *SR* 3 (Februar 1931): 2: 141–143.

Zpráva o mezinárodní fonologické konferenci organizované v prosinci 1930 PLK. Vyjmenovány jsou okruhy a účastníci konference a zmíněna příprava na sjezd jazykovědců v Ženevě (1931) a také protokoly o standardizaci fonologické transkripce.

Zu Konrad Wallenrod. *SR* 3 (Juni 1931): 6: 446–447.

Zpráva o přednášce O. Fischera v PLK [4. 3. 1931]. Fischer porovnával Mickiewiczovu poemu *Konrad Wallenrod* s díly George Byrona, Jamese F. Coopera nebo Heinricha von Kleista a do politických a ideologických souvislostí – hlavně napoleonských válek – zasazoval „wallenrodismus“.

JAKOBSON, Roman. Neue čechoslovakische Arbeiten über die poetische Form (1929–1930). *SR* 3 (Juni 1931): 6: 450–454.

Zpráva o nejnovějších poetologických publikacích, zmíněn Mukařovského článek v *Travaux* I.

MURKO, Matija. Der Ausbau der slavistischen Studien in der Tschechoslovakei. *PR* 1 (20. 8. 1931): 4: 332–348.

Zpráva o slavistice v ČSR. Kroužek dle Murka vychází z de Saussurovy ženevské školy a spolu s prvními dvěma svazky *Travaux* jej autor uvádí jako příklad nejnovější orientace jazykovědy, které nestačí mladogramatická a pozitivistická orientace a která směřuje k „nové funkční gramatice“. Připomíná také fonologickou konferenci 1930 a hlavní představitele Kroužku (Mathesius, Trubeckoj, Jakobson, Havránek).

FISCHER, Otokar. Zur Ideengeschichte des „Konrad Wallenrod“. *G 1* (September 1931): 1: 55–76.

Studie o Mickiewiczově poemě *Konrád Wallenrod* a ideových a historických souvislostech hlavní postavy. Fischer si všímá mj. souvislostí wallenrodství a napoleonských válek. Původně předneseno 4. 5. 1931 v PLK. [Vyšlo česky jako druhá část studie *Wallenrodství* v FISCHER, Otokar. *Slovo a svět*. Praha: Fr. Borový, 1937].

HAVRÁNEK, Bohuslav. Aus der slavistischen Linguistik im Jahre 1930. *SR 4* (20. 12. 1931): 1: 47–57.

Přehled nejvýznamnějších publikací z oblasti slavistické jazykovědy za rok 1930. Nejdůležitějšími publikacemi jsou Trubeckého *Polabische Studien* a Trávníčkovy *Neslovesné věty v češtině I – věty interjektivní*. Připomíná Trubeckého podíl na *Tezích* PLK a účast na fonologické konferenci. Dále uvádí práce z oblasti fonologie, morfologie, etymologie, jihoslovanských jazyků a dalších oblastí, zmiňuje práce Ružičice, Sandfelda, Mathesia, Hujera, van Wijka, Rippla a dalších. Upozorňuje na *Bibliografii československých prací lingvistických a filologických za rok 1929*.

1932

TRNKA, Bohumil. Die českische Germanistik und Anglistik. *SR 4* (20. 6. 1932): 4: 323–328.

Představení osobností české germanistiky (Václav Emanuel Mourek, A. Kraus, Jan Krejčí, Janko, O. Fischer a další) a anglistiky (Mathesius, František Chudoba, Otokar Vočadlo a další). V souvislosti s Mathesiem je zmíněn PLK.

JAKOBSON, Roman. Arbeiten über die českische dichterische Form. *SR 4* (20. 10. 1932): 6: 506–510.

Zpráva o nejnovějších českých poetologických pracích. Zmíněny jsou Mukařovského studie „La phonologie et la poésie“ (IV. *Travaux*), o Theerovi (*Listy filologické*) a Karlu Hlaváčkovi (*Charisteria*).

[Literatur]. *SR 4* (20. 10. 1932): 6: 510.

Zmínka o sborníku PLK *Spisovná čeština a jazyková kultura* v přehledu publikací.

Mgr. [MÁGR, Antonín Stanislav]. Pražský linguistický kroužek. *PR 2* (15. 12. 1932): 6: 571–572.

Mágr představuje PLK a základní fakta z jeho dosavadní existence. Zmiňuje jeho založení v roce 1926 a uvádí počty přednášek v následujících letech. Zpráva obsahuje informace o lingvistickém sjezdu v Haagu (1928) a Ženevě (1931) a pražské fonologické konferenci (1930). Mágr také informuje o prvních čtyřech svazcích *Travaux* spolu se jmény autorů publikovaných textů a také o sborníku *Masaryk a řeč* (1931) a sborníku k padesátinám Mathesia (1932). Připomíná, že vedle publikací Kroužek pravidelně pořádá interní diskusní večery, jejichž shrnutí vychází v *Časopise pro moderní filologii*.

TRNKA, Bohumil. Die neue Linguistik und die tschechische Schriftsprache. *PR 2* (15. 12. 1932): 6: 508–515.

Trnka obecně představuje podobu nové strukturální lingvistiky. Začíná od otázky lokálního (národního) či mezinárodního určení jazyka, umění a vědy. Dále představuje funkčně-strukturální metodu v lingvistice,

podle které je jazyk chápán jako sociální fakt, v synchronickém výzkumu čerpá ze sociologie a v diachronickém výzkumu z historie. Zmiňuje také *Kurz obecné lingvistiky* de Saussura a činnost PLK. Dále představuje vývoj spisovné češtiny a puristické tendence až k aktuální diskusi s Hallerem a časopisem *Naše řeč* a přednáškám k problému spisovné češtiny organizovaným PLK a vydaným ve sborníku *Spisovná čeština a jazyková kultura*.

1933

MATHESIUS, Vilém. Probleme der tschechischen Sprachkultur. *SR* 5 (20. 2. 1933): 2: 69–85.

Zpráva o polemice ohledně jazykového purismu. Mathesius srovnává historické podmínky vzniku moderní české a anglické jazykové kultury, zmiňuje PLK a připomíná vydání sborníku *Spisovná čeština a jazyková kultura*. [Vyšlo česky v MATHESIUS, Vilém. *Čeština a obecný jazykozpyt*. Praha: Melantrich, 1947].

[MÁGR, Antonín Stanislav]. Der III. Internationale Linguistische Kongress. *PR* 3 (10. 10. 1933): 5: 396–397.

Zpráva o mezinárodním sjezdu jazykovědců v Římě 19.–26. září 1933. Oproti minulým sjezdům v Haagu a Ženevě zde bylo více slavistických přednášek. Mezi českými účastníky byli také členové PLK. Kroužek výslovně zastupoval Havránek a sjezdu se také účastnili Jakobson, Trnka, Čada nebo Trubeckoj. Čadova přednáška [o hospodářském jazyce přednášel Čada v PLK 13. 1. 1936] je podrobněji popsána. Metody a názory Kroužku v debatách propagoval zejména Trubeckoj.

1934

ČYŽEVŠ'KYJ, Dmytro. Der VIII. Internationale Philosophische Kongreß in Prag am 2.–7. September 1934. *SR* 6 (20. 10. 1934): 6: 423–425.

Zpráva o VIII. Mezinárodním sjezdu filosofů v Praze (2.–7. září 1934), kterého se zúčastnilo přes 700 delegátů. Jde o první mezinárodní sjezd filosofů ve slovanské zemi. Práce na sjezdu byla rozčleněna do sekcí. Zmíněna je samostatná schůze PLK, které předsedal Mathesius, nebo sekce zástupců Vídeňského kroužku (Carnap, Philipp Frank) a polských logiků. Na sjezdu bohužel chyběly přednášky o slovanské filosofii, zastoupeny nebyly ani vlivné proudy současné filosofie jako „Heideggerova škola“ nebo husserlovská fenomenologie.

1935

I. Šr. Eine tschechoslovakische literaturhistorische Gesellschaft. *PR* 5 (20. 3. 1935): 2: 147.

Zpráva o založení Literárněhistorické společnosti československé. Mezi organizacemi, se kterými nová společnost zamýšlí spolupracovat, je zmíněn PLK a Maticice Slovenská.

1936

HAVRÁNEK, Bohuslav. Zehn Jahre Prager Linguistischer Zirkel. *SR* 8 (1936): 5: 315–320.

Zpráva o desetileté činnosti PLK. Havránek představuje původ pojmu „Pražská škola“, podává přehled přednášejících, hlavních vystoupení a publikací PLK. Popisuje hlavní oblasti, kterými se PLK zabývá, jako např. fonologie.

JIRÁT, Vojtěch. Zd. Vančura: Hospodářská lingvistika. T. Krejčí: Vývoj diferencovaných složek německého obchodněhospodářského jazyka ve XIV. a XV. stol. *G* 4 (1936): 1–2: 218–220.

Recenze publikací Z. Vančury a Tomáše Krejčího o problematice hospodářského jazyka a jeho studia. Jiráť zmiňuje založení Vančurovy hospodářské lingvistiky na jazykových teoriích PLK, a zejména Havránka. Pro hospodářskou lingvistiku je také důležitá otázka normalizace jazyka a odborné terminologie.

1937

WOLLMAN, Frank. Zur vergleichenden slavischen Literaturwissenschaft. *PR* 7 (18. 12. 1937): 6: 412–432.

Kritika metod Bittnera a představení Wollmanova pojetí srovnávací literární vědy. Autor se věnuje prostoro-
rovému vymezení bádání a pojmu „Východní Evropa“. Vychází ze svých dřívějších studií „Věda o slovesnosti“ (*SaS* 1: 4 [1935]) a *K metodologii srovnávací slovesnosti slovanské* [*Spisy Filosofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně*, 1936] a „Literární metody v Bittnerově knize ‚Deutsche und Tschechen‘“ (*SaS* 2: 4 [1936]).

1938

LEHR-SPLAWIŃSKI, Tadeusz. Die Sprachkultur beiden Slaven. *SR* 10 (1. 1. 1938): 1: 40–42.

Recenze sborníku Společnosti pro slovanský jazykozpyt v Praze *Slovanské spisovné jazyky v době přítomné* (red. Weingart, Praha: Melantrich, 1937). V souvislosti s otázkami jazykové kultury je zmíněn PLK a jeho edice *Travaux*.

SILBERSTEIN, Leopold. Philosophisches Streben und Schaffen im Lande Masaryks. *PR* 8 (31. 1. 1938): 1: 13–29; 8 (10. 5. 1938): 2: 95–113.

Studie filosofických směrů v Československu. Silberstein představuje filosofické koncepce Masaryka, jeho „kritický realismus“ a spis *Konkrétní logika*, zabývá se jeho vztahem k Husserlovi a představuje aktuální význam a ohlas Masarykova myšlení např. v dílech Edvarda Beneše a Rádlů. Zmiňuje také PLK, Pražský filosofický kroužek a Literárněhistorickou společnost československou. Silberstein také představuje publikace o dějinách filosofie Josefa Krále, Josefa Fischera nebo Čyževského. Podrobněji se také věnuje Janu Patočkovi.

Nikolaj Sergejevič Trubetzkoy. *SR* 10 (1. 9. 1938): 5: 385.

Nekrolog Trubeckého, jsou zmíněny jeho publikace uveřejněné v *Travaux*.

1939–1940

HAVRÁNEK, Bohuslav. Miloš Weingart zum Gedächtnis. *SR* 11 (1. 3. 1939): 1–2: 43–45.

Nekrolog Weingarta, Havránek zmiňuje jeho spolupráci s PLK v letech 1928–1934.

PRAŽÁK, Albert. Arne Novák. *SR* 11 (15. 2. 1940): 5–6: 335–344.

Nekrolog A. Nováka, Pražák zmiňuje jeho přednášky v PLK.

Výběrová bibliografie článků souvisejících se členy Pražského lingvistického kroužku v *Slavische Rundschau*, *Germanoslavica* a *Prager Rundschau*

1929

DURNOVO, Nikolaj. E. F. Karskij: Slav'anskaja kirilovskaja paleografija. *SR* 1 (Januar–Februar 1929): 1–2: 64.

Recenze publikace o cyrilici.

P. E [EISNER, Pavel]. Vier Bücher zur Kritik und Synthese českischer Geistigkeit. *SR* 1 (Januar–Februar 1929): 1–2: 71–73.

Recenze knih F. X. Šaldy *O tzv. nesmrtelnosti díla básnického* a *O nejmladší poezii české*, eseje Arna Nováka *Nosiči pochodní* a knihy Jaroslava Durycha *Ecce homo*.

SAVICKIJ, Petr. Die moderne russische Pflanzen- und Bodengeographie I. Allgemeines. *SR* 1 (März 1929): 3: 182–186; II. Übersicht der Steppenkunde. *SR* 1 (Juni 1929): 6: 458–464; Wald, Moor und Solonec *SR* 1 (November 1929): 9: 735–741.

Přehled publikací ruské geografie rostlin a půdy. V první části jsou představeny obecné syntetické publikace, v druhé centra výzkumu stepí a ve třetí části výzkum lesů a bažinatých a alkalických půd.

TESNIÈRE, Lucien. Buzuk, P.: Sproba lingvistyčnaje geografii Belarusi. *SR* 1: 4 (April 1929): 284–285.

Recenze publikace Piotra Buzuka o jazykovém zeměpisu Běloruska.

DURNOVO, Nikolaj. Peškovskij, A. M.: Russkij sintaktis v naučnom osveščennii. *SR* 1: 5 (Mai 1929): 368–369.

Recenze nového vydání knihy A. M. Pereškovského o větné skladbě v ruštině.

SLOTTY, Friedrich. Senn, Alfred: Kleine litauische Sprachlehre. *SR* 1 (Juni 1929): 6: 495.

Recenze učebnice litevštiny.

TOMAŠEVSKIJ, Boris. Puškin, Alex. Serg.: Car Nikita, pohádka. *SR* 1 (Juni 1929): 6: 476–478.

Recenze českého překladu Laly Gallové pohádky Alexandra Puškina *Car Nikita*.

ČYŽEVSKYJ, Dmytro. Literatura. *SR* 1 (Juli 1929): 7: 553–554.

Recenze svazku *Literatura* Všeukrajinské akademie věd. Díle Čyževského by měla být větší pozornost věnována aktuálním otázkám literární vědy.

JAKOBSON, Roman. Über die heutigen Voraussetzungen der russischen Slavistik. *SR 1* (Oktober 1929): 8: 629–646.

Studie o stavu a aktuálních otázkách ruské vědy, zejména rusistiky a slavistiky. Jakobson zmiňuje otázku česko-ruských vztahů, vymezení předmětu slavistiky, studium současných slovanských kultur a také „ruskou formalistickou školu“.

MATHESIUS, Vilém. Glossen zur čechischen Slavisten eines čechischen Nichtslaven. *SR 1* (Oktober 1929): 8: 651–656.

Představení hlavních osobností – „tradičních sil“ – české slavistiky posledních dekád (Jan Gebauer, Jaroslav Vlček, Jiří Polívka). Se získáním samostatnosti ale čekají českou slavistiku nové vážné úkoly, jako např. organizace vědeckého života na univerzitě v Bratislavě.

Die Russische philosophische Gesellschaft in Prag. *SR 1* (April 1929): 4: 336.

Ruská filosofická společnost v Praze byla založena v roce 1924 a od roku 1925 spadá pod Ruskou lidovou univerzitu. Předsedou společnosti je Ivan Lapšin a tajemníkem Čyževskij.

JAKOBSON, Roman. Jan Baudouin de Courtenay. *SR 1* (Dezember 1929): 10: 809–812.

Nekrolog polského jazykovědce Jana Baudouina de Courtenay. Jakobson se zaměřuje hlavně na srovnání Baudouina s Ferdinandem de Saussurem.

1930

BEM, Alfred. Bachtin, M.: Problemy tvorčestva Dosostojevskogo. *SR 2* (Januar 1930): 1: 29–31.

Recenze Bachtinovy knihy. Bém zmiňuje Bachtinův pojem „polyfonního románu“ a jeho charakterizaci Dosostojevského stylu a dává Bachtinův přístup do souvislosti s pracemi Vinogradovými, Tynjanovými a svými.

FISCHER, Josef Ludvík. Der Regionalismus als Kulturbewegung in der Čechoslovakie. *SR 2* (Februar 1930): 2: 100–104.

Článek o otázce kulturního regionalismu a zejména postavení Slovenska v ČSR. Fischer vychází z článku Vladimíra Dvorníkovice o Jugoslávii, otištěného v *SR 1*: 3.

MACHEK, Václav. Smal‘-Stoc‘kyj, Roman: Prymityvnyj slovotvir. *SR 2* (März 1930): 3: 197–198.

Recenze publikace o ukrajinských citoslovcích.

BOGATYREV, Petr. Ethnographische Praxis: Erfahrungen eines Feldethnographien in Rußland und Karpathorußland. *SR 2* (Mai 1930): 5: 331–337.

Studie o potřebě a výhodnosti spojení studia etnografických jevů a studia etnografických faktů. Oddělení těchto činností ztěžuje řešení nových problémů, jakým je přechod funkcí v jiné nebo vztah jedince a kolektivu v provádění zvyků. Bogatyrev líčí své zkušenosti a zdůrazňuje z praxe, že sběratel musí být teoreticky vzdělaný, ale i schopný získat důvěru venkovanů. [Vyšlo česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971].

SAVICKIJ, Petr. Deutsch-slavische Wissenschaft einst, jetzt und in Zukunft. *SR 2* (Mai 1930): 5: 337–344.

Studie o vzájemných německo-ruských vztazích v oblasti geografie a přírodních věd v 18. a 19. století. Němečtí vědci hráli důležitou roli při zprostředkování ruských zeměpisných objevů v oblasti Sibiře, Arktidy a dálného Východu, účastnili se také expedic. Savickij popisuje úpadek kontaktů a přesun zájmu německé geografie v 19. století v druhé polovině 19. století. Zdůrazňuje potřebu obnovení tradice německo-ruských vztahů v geografii. Uvedeno redakční poznámkou o kulturněpolitickém významu studie.

JAKOBSON, Roman. Von einer Generation, die ihre Dichter vergeudet hat. *SR 2* (Juli 1930): 7: 481–495.

Studie o zemřelém (1930) básníku Vladimíru Majakovském. Jakobson popisuje význam Alexandra Bloka pro Majakovského generaci, do které ještě řadí např. Velemíra Chlebnikova. Zabývá se autorským subjektem a tématem revoluce v Majakovského básních a jejich vztahem k jevům moderní společnosti (např. racionalizace výroby). Představuje také nekrology věnované Majakovskému a motiv smrti v jeho tvorbě.

NOVÁK, Arne. Der Geist der českischen Literatur. *SR 2* (Oktober 1930): 8: 561–579.

Studie o vývojových tendencích českého písemnictví s ohledem na dobové okolnosti (náboženská reformační) a společenské tendence (nacionalismus) a politickou situaci (samostatné Československo).

SILBERSTEIN, Leopold. Fischer, J. L.: Über die Zukunft der europäischen Kultur. *SR 2* (November 1930): 9: 683–684.

Recenze německého překladu knihy Josefa Ludvíka Fischera *Budoucnost Evropy*. Silberstein lituje, že Fischer nepropojil své myšlenky s fenomenologií.

P. B. [BOGATYREV, Petr]. Besprechung von Preobraženskij, P. Kurs ethnologii. *SR 2* (Dezember 1930): 10: 753.

Recenze souboru přednášek P. Preobraženského. Bogatyrev zdůrazňuje metodologické teze jako potřebu studia vztahů mezi kulturními jevy a vztahů mezi kulturami, stejně jako osvojování jednoho kulturního jevu z druhé kultury.

ČYŽEVSKYJ, Dmytro. Die russische Philosophie der Gegenwart. *SR 2* (Dezember 1930): 10: 730–739.

Studie o podobnostech v ruské filosofii (marxistické, idealistické) po roce 1900 v Rusku i v emigraci. Čyževskij popisuje tři metody ve filosofii: dialektickou metodu, ontologismus a symbolismus.

1931

Deutsche Gesellschaft für slavistische Forschung in Prag. *SR 3* (Januar 1931): 1: 1–7.

Text představuje sdružení a jeho cíle, mezi kterými je mj. kolektivní spolupráce ve zkoumání německo-slovanských kulturních vlivů a vydávání čtvrtletníku *Germanoslavica*.

FISCHER, Otokar. Dostojevskij auf der Čechischen Bühne. *SR* 3 (Februar 1931): 2: 96–101.

Úvaha nad českými inscenacemi podle Dostojevského románů. Zájem o inscenování Dostojevského vyvolalo hostování Moskevského uměleckého divadla v Praze v květnu 1921. Fischer popisuje jednotlivé inscenace, všímá si hlavně práce Jana Bora a také zmiňuje inscenování francouzských adaptací Dostojevského na českých scénách.

Ot. F. [FISCHER, Otokar]. Heine bei den Tschechen. *PR* 1 (15. 4. 1931): 2: 191–192.

Poznámka o zájmu o Heina v Čechách. Fischer zmiňuje například bádání germanistů Arnošta Krause či Josefa Janko nebo básníků Františka Gellnera nebo Jiřího Wolкера.

FISCHER, Otokar. Zum „Ackermann aus Böhmen“. *PR* 1 (20. 6. 1931): 3: 286–287.

Zpráva o debatě ohledně studia středověkého textu *Oráč z Čech (Der Ackermann aus Böhmen)*. Fischer mj. zmiňuje články F. M. Bartoše v *Prager Presse* (17. 7. 1927; 4. 2. 1931) a také založení časopisu *Germanoslavica*.

MATHESIUS, Vilém. Die Persönlichkeit Josef Zubatýs. *PR* 1 (20. 6. 1931): 3: 239–247.

Medailon a nekrolog zesnulého (1931) indologa, profesora Univerzity Karlovy a prezidenta Akademie věd Josefa Zubatého. Mathesius popisuje Zubatého jazykovědnou a bohemistickou práci a také působení v českých vědeckých institucích.

HARTL, Antonín. Die literarische Renaissance der Karpathoruthenen. *PR* 1 (28. 12. 1931): 6: 558–565.

Studie o ruské literatuře na Podkarpatské Rusi. Hartl zmiňuje tvorbu Vasila Grendži-Donského, uvádí paralely mezi Juliem Boršošem-Kumjatským a Jiřím Wolkerem a představuje nejmladší básníky Mykolu Božuka, Andreje V. Karabeleše a M. D. Popoviče. Jako zástupce prózy uvádí Lukače Demjana, v odstavci o dramate zmiňuje komedie Antonyje Bobulského nebo hry Pavla S. Fedora. Stručně zmiňuje také literaturu emigrantů. Studie je doplněna ukázkami poezie Božuka a Karabeleše.

V. S. Die ukrainische historisch-philologische Gesellschaft. *SR* 3 (1931): 7: 502.

Zpráva o dvousté schůzi Ukrajinské historicko-filologické společnosti v Praze 11. listopadu 1930. Společnost, založená v roce 1923, má nyní 54 členů, převážně profesorů Ukrajinské univerzity a Ukrajinského pedagogického ústavu v Praze. Společnost dosud uskutečnila celkem 306 přednášek od 34 přednášejících. Členem společnosti je mj. Čyževskij.

1932

JIRÁT, Vojtěch. Zur Frage „Goethe und Vrchlický“. *G* 1 (März 1932): 3: 496–497.

Dostupné publikace o vztahu Vrchlického a Goetha tento vztah neobjasňují dostatečně. Jirát proto upozorňuje na Vrchlického odpověď v anketě o vztahu ke Goethemu v časopise *Literarische Echo*. Vrchlický zde zdůraznil význam *Fausta*, který ovlivnil také jeho poemu *Twardowski*.

EISNER, Paul. Drei Darstellungen der tschechischen Literatur. *PR 2* (25. 6. 1932): 4: 360–361.

Recenze zahraničních publikací o české literatuře: Arne Novák – *Die tschechische Literatur* (samostatný svazek v Handbuch der Literaturwissenschaft, Athenaion, Potsdam 1931); Hanuš Jelínek – *Historie de la littérature tchèque* (Editions du Sagittaire) a oddíl o české literatuře ve *Weltliteratur der Gegenwart 1890 bis 1931* (Sieben-Stäbe Verlag Berlin, 1931).

SIEBENSCHHEIN, Hugo. Unser Deutschunterricht. *PR 2* (10. 10. 1932): 5: 425–433.

Siebenschhein navrhuje principy výuky němčiny včetně popisu osnov a učebního plánu s doporučenou literaturou pro vyšší a nižší stupeň lidových a měšťanských škol.

BOGATYREV, Petr. Der Weihnachtsbaum in der Ost-Slovakie: Zur Frage der strukturellen Erforschung des Funktionswandels ethnographischer Fakten. *G 2* (Dezember 1932): 2: 254–258.

Bogatyrev vychází ze své starší studie „Příspěvek k strukturální etnografii“ (1931) a na příkladu vánočního stroměčku na východním Slovensku ukazuje, že etnografické jevy mají několik funkcí (a ne jen jednu), které spolu strukturálně souvisí. Při převzetí zvyku vánočního stromku ve městech ustoupila magická funkce té estetické. Nyní na venkově u sedláků, v nové struktuře, dominují opět magické a primitivně religiozní funkce. Jevu proto porozumíme, až když poznáme celou strukturu. [Vyšlo česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971].

SILBERSTEIN, Leopold. St. Kolaczowski: Ryszard Wagner jako twórca i teoretyk dramatu. *G 2* (Dezember 1932): 2: 288–291.

Recenze Kolaczovského monografie o Wagnerovi, Silberstein upozorňuje na obecný problém jednostranného zaměření na hudbu nebo na ideové koncepce při studiu Wagnerova díla a na otázku jeho chápání jako německého nebo univerzálního skladatele.

1933

SIEBENSCHHEIN, Hugo. Deutsche Lektüre. *PR 3* (31. 1. 1933): 1: 77–80.

Zpráva o edici „Deutsche Lektüre“ Státního nakladatelství. Edice obsahuje mj. publikace Otokara Fischera (*Einführung in Goethes Faust*), Thomase Manna (*Tonio Kröger*) a také texty Siebenschheina (*Maturitätstexte, Deutsche Lyrik des XIX. Jahrhunderts*).

BOGATYREV, Petr. Aufgaben des Ethnographen in Karpathorusland und in der Ostslowakei. *PR 3* (20. 3. 1933): 2: 114–130.

Studie o roli kolektivu v životě venkovanů, zejména na Podkarpatské Rusi a východním Slovensku [části použity v přednášce „Die aktiv-kollektiven, passiv-kollektiven, produktiven und unproduktiven ethnographischen Tatsachen“ (1939), otištěno upravené česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971]. Představení strukturální metody v etnografii [část převzata z článku „Příspěvek k strukturální etnografii“ (1931), otištěno česky v *Souvislostech tvorby*]. Bogatyrev vychází také ze svého textu „K otázce etnologické kartografie“ (1929) [otištěném česky v *Souvislostech tvorby*].

BOGATYREV, Petr. Was ist Folklore? *SR* 5 (20. 4. 1933): 3: 183–186.

Popis sovětské debaty o folkloru a jeho výzkumu, iniciované diskusí mezi V. M. Žirmunským a O. M. Freudenbergovou, organizované leningradským Ústavem pro jazykovou kulturu (Institut řečevé kul'tury). Hlavním tématem diskuse je podstata folkloru, proměna etnografických jevů z jiných kultur ve folkloru a tzv. relikty. Bogatyrev odkazuje na článek napsaný společně s Jakobsonem „Folklor jako zvláštní forma tvorby“ [(1929, vyšlo česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971].

HELFERT, Vladimír. Richard Wagner und die tschechische Musik. *PR* 3 (20. 5. 1933): 3: 161–181.

Přehledová studie o Wagnerových kontaktech s Čechami a jeho vlivu na českou hudbu. Helfert popisuje jeho pobyt v Praze na konci 20. a začátku 30. let 19. století a zmiňuje první inscenace Wagnerových oper v Praze. Podrobněji se zabývá vztahem Smetany k Wagnerovi a připomíná studie Otakara Hostinského, Zdeňka Nejedlého nebo Jana Krejčího. Popisuje také tradici uvádění Wagnerových oper v Novém německém divadle a vztah Antonína Dvořák, Zdeňka Fibicha a dalších českých skladatelů k Wagnerovi. Zmiňuje se také o nejnovějším operním repertoáru v Praze a v Brně.

KRAUS, Oskar. E. Winter: B. Bolzano und sein Kreis. *G* 2 (Juni 1933): 4: 590–593.

Recenze monografie Eduarda Wintera o Bolzanovi a jeho následovnících. V souvislosti s otázkou Bolzano-va pojetí (vlastní) národnosti uvádí také názory Antona Martyho a své postřehy o Bolzanově utilitarismu.

Der III. Internationale Linguistische Kongress. *PR* 3 (10. 10. 1933): 5: 396–397.

Zpráva o mezinárodním sjezdu jazykovědců v Římě 19.–26. září 1933. Oproti minulým sjezdům v Haagu a Ženevě zde bylo více slavistických přednášek. Mezi českými účastníky byli také členové PLK. Kroužek výslovně zastupoval Havránek a sjezdu se také účastnili Jakobson, Trnka, Čada nebo Trubeckoj. Čadova přednáška (o hospodářském jazyce přednášel Čada v PLK 13. 1. 1936) je podrobněji popsána. Metody a názory Kroužku v debatách propagoval zejména Trubeckoj.

WEINGART, Miloš. František Pastrnek. *PR* 3 (10. 10. 1933): 5: 385–386.

Nekrolog slavisty a profesora Univerzity Karlovy Františka Pastrnka.

HARTL, Antonín. Pavel Bujnák 1882–1933. *PR* 3 (30. 11. 1933): 6: 469–470.

Nekrolog slovenského literárního historika a hungaristy Pavla Bujnáka. Hartl zmiňuje jeho příslušnost ke skupině tzv. Hlasistů a uvádí jeho nejvýznamnější díla.

A. H. [HARTL, Antonín]. Jozef Škultéty. *PR* 3 (30. 11. 1933): 6: 470–472.

Medailon literárního historika, publicisty, správce Matice Slovenské a organizátora slovenského kulturního života Jozefa Škultétyho u příležitosti jeho osmdesátin.

1934

SILBERSTEIN, Leopold. Ein Bildnis des Präsidenten T. G. Masaryk. *PR* 4 (10. 3. 1934): 2: 81–92.

Recenze prvního dílu Nejedlého biografie Masaryka (Melantrich, 1930). Silberstein rozebírá Nejedlého metodu, odkazuje mj. na Karla Mannheimu, a zaměřuje se také na Masaryka jako sociologa.

MATHESIUS, Vilém. Čechische Slavistik nach fünf Jahren. *SR* 6 (1934): 5: 343–348.

Zhodnocení české slavistiky za období od prvního sjezdu slovanských filologů v Praze (1929) do aktuálního (1934) druhého sjezdu ve Varšavě. „Stáří mistrů“ české slavistiky a literární historie Josef Zubatý, Jaroslav Vlček a Jiří Polívka zesnuli v první polovině 30. let. Vedle nich ale chybí vůdčí osobnosti střední generace, které by českou slavistiku posunuly dále novým směrem. Výrazní badatelé přichází z jiných disciplín: rusista Roman Jakobson, germanista Otokar Fischer, estetik Jan Mukařovský. Mathesius zmiňuje bádání Františka Trávníčka v oblasti dějin češtiny, zmiňuje sborník *Spisovná čeština a jazyková kultura* a výzkumy Bohuslava Havránka. Představuje také institucionální základnu a vědecká pracoviště české slavistiky. Velkou nadějí pro českou slavistiku a bohemistiku je čím dál větší teoretické zaměření u mladé a nejmladší generace.

1935

JAKOBSON, Roman. Zur Geschichte der tschechisch-polnischen Beziehungen. *PR* 5 (10. 2. 1935): 1: 50–54.

Krátká studie o vlivu české slovesnosti na polskou, zejména ve středověku. Jakobson se soustředí na oblast Slezska a na bohemismy v polštině.

JIRÁT, Vojtěch. Československá vlastivěda. Díl VII. Písemnictví. *G* 3 (1935): 1–2: 204–208.

Recenze VII. Dílu *Československé vlastivědy*. Jiráť se zaměřuje na literaturu českých Němců (deutschböh-mische Literatur) a germanoslavistické příspěvky a motivy.

WIJK, Niklaas van. Eine slavisch-germanische syntaktische Parallele. *G* 3 (1935): 1–2: 19–31.

Studie srovnávající zájmena v slovanském a německém jazyce. Wijk se zabývá podobnostmi a paralelami v různých epochách a jazykových rodinách a skupinách (indogermánských, balto-slovanských).

1936

JAKOBSON, Roman. Um den russischen Wortschatz. *SR* 8 (1936): 2: 80–90.

Na příkladu diskusí o slovnících ruštiny a jejich přípravách Jakobson ukazuje současný stav jazykovědy, která se po období fonetického výzkumu zaměřila na otázky systému a vnitřní výstavbu jazyka, spojení mezi formou a funkcí jazyka a na jazykovou kulturu.

MUKAŘOVSKÝ, Jan. Máchas Werk als Torso und Geheimnis. *SR* 8 (1936): 4: 213–220.

Mukařovský vysvětluje torzovitost Máchova díla a autorovu tendenci k záměrné fragmentárnosti. Osamostatňování jednotlivých obrazů, slov a vět na kontextu celé výpovědi a jejich opakování je pro Máchu prostředkem vytváření mnohoznačnosti a záhadnosti. V prázdných místech mezi slovy a větami je v Máchově díle evokováno nevysvětlitelné a nezachytitelné. [Vyšlo v MUKAŘOVSKÝ, Jan. *Kapitoly z české poetiky*. Praha: Melantrich, 1941].

UTITZ, Emil. Patočka, Jan: Přirozený svět jako filosofický problém. *SR* 8 (1936): 4: 265.

Recenze publikace Jana Patočky *Přirozený svět jako filosofický problém*. Utitz připomíná Patočkovu východisko v Husserlově fenomenologii a zdůrazňuje, že šťastným způsobem spojil nejlepší tradice české a německé filosofie, a tím představuje velkou nadějí domácí vědy.

JIRÁT, Vojtěch. Deutsche und tschechische künstlerische Kultur im Laufe der Jahrhunderte. *G 4* (24. 10. 1936): 3–4: 317–325.

Recenze dílu *Umění Československé vlastivědy* [1935]. Jirát posuzuje publikaci z germanoslavického pohledu a všímá si jak německých vlivů na české výtvarníky, hudebníky a divadelníky, tak působení českých umělců v německých zemích.

JIRÁT, Vojtěch. Máchas Stellungnahme zu den germanischen Literaturen: eine neuer Beitrag zu seinem literarischen Bildungsgänge. *G 4* (24. 10. 1936): 3–4: 231–237.

Studie o vztahu Karla Hynka Máchy k cizojazyčné literatuře založená na Máchových poznámkách a excerptech německojazyčných publikací. Jirát popisuje, co Máchu zajímalo a jaké povědomí si utvářel o zahraniční literatuře.

RIPPL, Eugen. K. Bittner: Deutsche und Tschechen: Zur Geistgeschichte des böhmischen Raumes. *G 4* (24. 10. 1936): 3–4: 349–352.

Recenze Bittnerovy publikace *Deutsche und Tschechen*. Bittner popisuje dějiny českého území (böhmischer Raum) jako speciální případ dějin Němců ve „východních územích“ (Ostland). Rippl představuje momenty, kdy Bittner polemizuje s českými historiky, např. v otázce středověkých německo-českých vztahů a vlivů. Oceňuje Bittnerovu práci, ale vytýká mu nepřesnou práci se zdroji, schematismus, odmítá některé závěry a připomíná také českou kritiku Bittnerových zjednodušení.

1937

JAKOBSON, Roman. Antoine Meillet zum Gedächtnis. *SR 9* (1937): 1: 24–26.

Nekrolog jazykovědce Antoina Meilleta. Jakobson si všímá jeho slavistických prací a připomíná jeho zásadu překonávání atomismu a tvůrčí syntetičnost.

RIPPL, Eugen. Die tschechische und slovakische Schriftsprache. *SR 9* (1937): 3: 182–184.

Recenze svazku *Spisovný jazyk český a slovenský Československé vlastivědy*. Většina recenze je věnována části o vývoji spisovné češtiny, kterou napsal Bohuslav Havránek. Rippl zmiňuje spor o jazykový purismus a sborník *Jazyková kultura spisovná čeština*. Představena je také část o spisovné slovenštině od Václava Vážného.

KOŽEŠNÍK, Karel. Est. funkce, norma a hodnota jako sociální fakty. *SR 9* (1937): 3: 189–190.

Recenze Mukařovského knížky. Mukařovský se vymezuje proti metafyzické a psychologické estetice a představuje spojení estetiky a sociologie. Kožešník zmiňuje Mukařovského dynamické pojetí estetické hodnoty a překonání rozlišování na obsah a formu díla.

MUKAŘOVSKÝ, Jan. F. X. Šalda. *PR 7* (20. 5. 1937): 3: 198–224.

Rozsáhlý nekrolog a portrét F. X. Šaldy, doplněný životopisem a přehledem Šaldova díla. [Vyšlo – bez životopisu – v *SaS 3* (1937): 2]

UTITZ, Emil. Von der Eigenart tschechischer bildender Kunst. *PR* 7 (20. 5. 1937): 3: 224–229.

Esej o jedinečnosti české kultury. Utitz popisuje atmosféru Prahy a porovnává ji s dalšími evropskými velkoměsty, hlavně s Paříží.

UTITZ, Emil. Wirtschaftgermanistik. *PR* 6 (20. 7. 1936): 4: 318–319.

Recenze publikace Hugo Siebenscheina *Abhandlungen zur Wirtschaftgermanistik* (Orbis, 1936).

ČYŽEVSKÝJ, Dmytro. Puškin und die Romantik. *G* 5 (24. 10. 1937): 1–2: 1–32.

Studie o Puškinovi jako romantikovi. Čyževskij upozorňuje na různá pojetí romantismu v různých národních literaturách a následně se zaměřuje na romantické prvky v Puškinově tvorbě. Postupně analyzuje sužety, motivy, kompozici a používání slov v Puškinových dílech. Podrobněji se zabývá motivy snu a v závěru charakterizuje prvky básnické techniky romantismu. Čyževskij upozorňuje na své další články k tématu zveřejněné ve *SR* (1937) a ve *Slovenských Pohl'adech* (1937).

ČYŽEVSKÝJ, Dmytro. V. Vinogradov: Jazyk Puškina. *G* 5 (24. 10. 1937): 1–2: 78–82.

Recenze monografie Viktora Vinogradova o jazyce Puškinových děl (Moskva-Leningrad 1935). Vedle jazykových otázek se Čyževskij soustředí na pojetí „ideologie romantismu“ a Vinogradovi vytýká, že věnuje málo pozornosti vlivu romantické ideologie na podobu Puškinova uměleckého jazyka.

HRABÁK, Josef. Zur Geschichte der tschechisch-polnischen kulturellen Beziehungen. *PR* 6 (20. 11. 1936): 5: 394–397.

Článek o studiu básnických forem starší polské a české literatury. Hrabák se soustředí na studium verše.

1938

ISAČENKO, Alexandr. N. S. Trubetzkoy als Lehrer. *SR* 10 (1. 9. 1938): 5: 323–328.

Portrét Trubeckého jako učitele Vídeňské univerzity psaný jeho žákem. Trubecký v pracovním i osobním životě nesl kompromisy a polovičatosti, například dvojí – výzkumnou a vzdělávací – funkci, obvyklou u střeoevropských univerzit. Také podmínky pro slavisty a výuku slovanských jazyků v poválečném Rakousku nebyly dobré. Trubecký studenty přitahoval jasností výkladu a přísností logiky a argumentace. Vždy zprostředkoval nejnovější poznatky a přístupy. Výklady pečlivě připravoval, i když je pak přednášel před třemi studenty. V posledních letech přednášel bez konceptu a výklad strukturoval tak, aby si na jeho konci studenti vyvodili vlastní závěry. Vedl je ke spolupráci a diskusi. Jeho přístup byl osobní a pro mnohé žáky nebyl jen velkým učitelem, ale skutečný průkopník.

WIJK, Nicolaas van. Der großmährische Erzbischof Method als Übersetzer von Erbauungsliteratur. *SR* 10 (1938): 6: 6–9.

Studie o svatém Metoději jako překladateli Paterikonu.

BOGATYREV, Petr. Zur Frage der gemeinsamen Kunstgriffe im alttschechischen und im volkstümlichen Theater. *SR 10* (1938): 6: 154–161.

Studie, v níž Bogatyrev vysvětluje vztah estetických a mimoestetických vlastností a uměleckých postupů středověkého (českého) divadla prostřednictvím postupů českého a slovenského lidového divadla. V lidovém divadle se totiž zachovaly postupy středověkého divadla výrazněji než jinde. Soustředí se na spojení komických a dramatických postupů. [Vyšlo česky v BOGATYREV, Petr. *Souvislosti tvorby*. Praha: Odeon, 1971].

JIRÁT, Vojtěch. „Mittelalterliche“ Personennamen im tschechischen Schrifttum des Vormärz. *SR 10* (1938): 6: 185–189.

Studie o používání osobních jmen v české předběřnové obrozenecké literatuře. Jirát konstatuje, že i když je látka dobové literatury romantická, vnitřním obsahem náleží k *biedermeieru*.

1939

MUKAŘOVSKÝ, Jan. Karel Čapek. Ein Exotiker aus dem Geiste der tschechischen Sprache. *SR 11* (März 1939): 1–2: 3–6.

Nekrolog Karla Čapka, ve kterém Mukařovský nahlíží spisovatelovo dílo prostřednictvím pojmu „exotična“.

1940

HAVRÁNEK, Bohuslav. František Pastrnek. *SR 12* (April 1940): 1–2: 136–138.

Nekrolog českého slavisty Františka Pastrnka. Zmíněny jsou jeho organizační a redaktorské aktivity v *Lis-
tech filologických*, Klubu moderních filologů nebo Akademii věd a umění. Připomenuty jsou jeho práce z bohemistiky, dialektologie, studium staroslověnštiny a také bibliografická práce.

DOI: 10.5817/TY2016-S-2